श्री पैङ्गानाडु गणपतिशास्त्रिणा विरचितम्

॥ गायत्रीभाष्यम् ॥

ஸ்ரீ பைங்காநாடு கணபதி சாஸ்திரிகள்
இயற்றிய

காயத்ரீ பாஷ்யம்

மொழிபெயர்ப்பாளர் :
ஸ்ரீமத் அபயானந்தேந்த்ர ஸரஸ்வதி ஸ்வாமிகள்

பதிப்பாசிரியர் :
பி. எஸ். ராமநாதன்

1991

श्री पैङ्गानाडु गणपतिशास्त्रिणा विरचितम्

॥ गायत्रीभाष्यम् ॥

ஸ்ரீ பைங்காநாடு கணபதி சாஸ்திரிகள்
இயற்றிய

காயத்ரீ பாஷ்யம்

மொழிபெயர்ப்பாளர் :
ஸ்ரீமத் அபயானந்தேந்த்ர ஸரஸ்வதி ஸ்வாமிகள்

பதிப்பாசிரியர் :
பி. எஸ். ராமநாதன்

1991

GAYATRIBHASHYAM

Text: Painganadu Ganapati Sastrin

Edited by: P. S. Ramanathan

Translation: Sri Abhayanandendra Saraswati Swaminah

First Published: 1991

Printed at:
Kalaivani Press Private Limited, Coimbatore-641043

Copies: 1000

Price: Rs. 8-00

Published by:
P. S. Ramanathan
18/753, G. H. School Road
Chalapuram
Kozhikode-673 002

SPONSORED BY:
Shri C. Ramachandran
Managing Director
Kalaivani Press (P) Ltd., Coimbatore-641043

PREFACE

The necessity for a fresh edition of the Gayatribhashyam of Sri Painganadu Ganapati Sastrin was suggested to me in 1985 by the revered Shri Abhayanandendra Saraswati Swaminah of the Upanishad Brahmendra Mutt, Kancheepuram, who has also translated the text into Tamil for the benefit of the Tamil reading public. It is my pleasant duty to record here my foremost gratitude to this scholar-saint for inspiring me in undertaking this work The Sanskrit text has been edited and documentation of the Vedic and other passages have been cited

I have great regards for Dr. K. V. Sarma who is an erudite scholar and a fine person and I am honoured that he has agreed to write an Introduction to the present work

I am profoundly grateful to Shri T. S. Krishnan, Educational Supplies Depot, Palghat, whose interest in my work has always been a source of encouragement to me.

This work is adorned with a Sanskrit biographical sketch of Shri Painganadu Ganapati Sastrin by Dr. P. Gopalakrishna Nambi. I value it greatly and am much indebted to him

Much credit is also due to my wife Usha, for the unfailing support and also for preparing the press copy of the Tamil translation.

I also take this opportunity to express my sense of gratitude to Shri Azhakhanar, for seeing the proof of the Tamil version.

The highest debt I owe is to Shri C. Ramachandran, Managing Director, Kalaivani Press, Coimbatore, from whom spontaneous assistance came forth when I needed it most. Words can hardly express my sense of thankfulness to him.

P. S. RAMANATH

CONTENTS

INTRODUCTION

Introductory

The esoteric wisdom enshrined in the Vedas and the Upanishads are unfathomable—the more one dives deep, the deeper one can go. So are the implications of the Vedic *Gayatri-mantra* whose grandeur, import and practice are sought to be explained succinctly in the present work, ***Gayatri-Bhashya***. With a brief note on the methods of meditation on *mantras* in general and of the *Gayatri* in particular, four cogent interpretations of the *mantra* are set out here by the late M. M. Painganadu Ganapati Sastrigal (1871—1912), in Sanskrit, followed by a very faithful Tamil version by Shri Abhayanandendra Saraswati Swamigal of the Upanishad Brahmendra Mutt, Kancheepuram. The editor, P. S. Ramanathan has presented the text with the full documentation of the Vedic and other citations, often adding further quotations from allied sources. The present introduction is intended more as a background for the study of the *Gayatri*, while the interpretation of the *mantra* forms the main concern of the ***Bhashya*** edited and translated in the following pages.

The Gayatri—Its grandeur

The *Gayatri-mantra*, known also by the names *Savitri, Vedasiras, Patitapavani* and *Gurumantra*, occurs in the Rigveda (3.62.10) and has been adopted in the *Yajurveda* (*Krishna-Yajurveda* 1.5.6.4, and *Sukla-Yajurveda*, 3.35) and the *Samaveda* (2.812), besides in several Brahmana, Aranyka and Upanishadic texts. Unlike most other *mantras*, the *Gayatri* does not express a creed or a belief; it is neither the description of the form, qualities or actions of a divinity; it is neither an application nor a supplication. Contrary to all these, it is the expression of the aspiration for enlightenment towards attaining a spiritual

beyond the mundane life. The prayer is to the life-giving Sun, the source of heat and light, and the sustainer of the cosmos. The symbolism is eloquent . Which other representation of the omnipresent, omnipotent and omniscient Almighty than the majestically rising Sun, vaulting across the heavens and dipping into the vast watery ocean can inspire the devotee more and impel him further to higher enlightenment?

Enunciated by the Veda, prescribed by the Dharmasastras and practised by a continuum of customary rituals, perhaps no other *mantra* than the *Gayatri* has been more on the lips of myriads of Indians, through the centuries, muttered, chanted and meditated upon with faith and devotion, individually and in congregation, in busy households and lonely forests. Even the very utterance of the *mantra* by multitudes, down the ages, has invested it with indescribable potency for the welfare and well-being of the world.

Pranava-Gayatri

It might again be asserted with full justification that there is no *mantra* in the entire Vedic literature infused with as much esoteric import as the 'full-fledged' *Gayatri*, called *Pranava-Gayatri*, which is formed by prefixing the basic *mantra* with the mystic syllable OM and the seven *vyahritis*, and affixing it with what is called *Gayatri-siras*, as analysed later in this Introduction. It is this full-fledged form of the *mantra* that is used in yogic breathing practices *(pranayama)*. It is said that three *pranayamas* per day has the potency to destroy the day's sins While the initiation of *Gayatri* to boys, the prescribed age being ' as counted from conception *(garbhashtama)*, gives ond birth *(dvijanma)* and makes him eligible for

the formal study of the Vedic texts, its utility, later, in his life as a householder, is manifold and depends upon its power as a purifier of the body and the mind, expiator of sins and eradicator of evils. Its muttering in the daily *Sandhya* worship and in the numerous *prayaschitta* rituals is stressed in all Dharmasastras.

Gayatri-vidya

The utilization of the *Gayatri-mantra* for symbolical meditation forms one of the *Thirty-two Upanishadic Vidyas* where it is called *Gayatri-vidya*. The yogi seeks to attain inspiration and enlightenment towards communion with the Supreme through this *vidya*. It finds detailed enunciation in section 12 and 13 of chapter III of the *Chandogyopanishad* and section 14 of chapter V of the *Brihadaranyakopanishad*.

Other Gayatris

It is interesting to note that the veneration to the *Gayatri* related to *Savita* (Sun) has engendered the enunciation, even during Vedic times, of several secondary *gayatris* related to other divinities. The undermentioned five *gayatris* are enunciated in the *Taittiriya Aranyaka* (10.1).

Rudra-gayatri

Tatpurushaya vidmahe Mahadevaya dhimahi |
Tanno Rudrah prachodayat ||

Vinayaka-gayatri

Tatpurushaya vidmahe Vakratundaya dhimahi |
Tanno Dantih prachodayat ||

Garuda-gayatri

Tatpurushaya vidmahe Suvarnapakshaya dhimahi |
Tanno Garudah Prachodayat ||

Durga-gayatri

Katyayanaya vidmahe Kanyakumari dhimahi |
Tanno Durgih prachodayat ||

Narayana-gayatri

Narayanaya vidmahe Vasudevaya dhimahi |
Tanno Vishnuh prachodayat ||

Some of the other *gayatris* of this secondary type: relating to different divinities, found elsewhere might also be cited here :

Brahma-gayatri

Vedatmanaya vidmahe Hiranyagarbhaya dhimahi |
Tanno Brahma prachodayat ||

Rudra-gayatri

Tatpurushaya vidmahe Vagvisuddhaya dhimahi |
Tannah Siva prachodayat ||

Shanmukha-gayatri

Tatpurushaya vidmahe Mahasenaya dhimahi |
Tannah Shanmukhah prachodayat ||

Skanda-gayatri

Mahasivaya vidmahe Vagvisuddhaya dhimahi |
Tannah Skandah prachodayat ||

Gauri-gayatri

Ganambikayai vidmahe Karmasiddhyai dhimahi |
Tanno Gauri prachodayat ||

Nandi-gayatri

Tatpurushaya vidmahe Chakratundaya dhimahi |
Tanno Nandih prachodayat ||

Vrisha-gayatri

Tikshnasringaya vidmahe Vedapadaya dhimahi |
Tanno Vrishah prachodayat ||

Ananga-gayatri

Kamadevaya vidmahe Pushpabanaya dhimahi |
Tanno'nangah prachodayat ||

Analysis of the full-fledged Gayatri

It is pertinent to stress that towards reaping the full benefit of chanting or meditating upon any Vedic *mantra*, it is imperative that its *Rishi* (Seer), *Chandas* (metre) and *Devata* (deity) be recounted at the outset. Hereinbelow is given the full-fledged *Pranava-gayatri* with all the details specified.

Part	*Mantra*	*Rishi*	*Chandas*	*Devata*
Pranava	OM	Brahma	Gayatri	Paramatma
Vyahritis	Bhu	Atri	Gayatri	Agni
(seven)	Bhuvah	Bhrigu	Ushnik	Vayu
	Svah	Kutsa	Anushtup	Arka
	Mahah	Vasishtha	Brihati	Vagisa
	Janah	Gautama	Pankti	Varuna
	Tapah	Kasyapa	Trishtup	Indra
	Satyam	Angiras	Jagati	Visvedevah
Gayatri	Tatsavitur varenyam bhargo devasya dhimahi | dhiyo yo nah prachodayat ||	Visvamitra	Nichrit-Gayatri	Savita

Gayatri-siras

OM apo jyoti raso'mritam brahma bhur bhuvah
svar OM ||

Brahma Anushtup Paramatma

Practice in Ramayana and Mahabharata

The universality of the practice of *Gayatri* is amply attested by the sacred saga of the *Ramayana* and the *Mahabharata* where Lord Rama and Lord Krishna are mentioned as wedded to the daily *Sandhya* worship with the chanting of the *Gayatri*. Thus in the *Balakanda* of the *Ramayana*, we see Visvamitra, the Sage, taking the royal princes Rama and Lakshmana for the protection of his sacrifice, wakes them up at the break of dawn for the worship of *Sandhya*, which they do dutifully:

Kausalya-supraja Rama! purva sandhya pravartate |
Uttishtha narasardula, kartavyam daivam ahnikam ||
tasyarsheh paramodaram vachah srutva narottamau |
snatva kritodakau virau jepatuh paramam japam ||
(*Ramayana, Bala.*, ch. 23, verses 2-3)

"Oh the noble son of Kausalya, Rama, the day is dawning. Wake up, oh lion amon st men, the divine *Sandhya* worship is to be done" Hearing these lofty words of the sage, the two brave princes, rose up, took their bath, offered libations and chanted the grand *mantra (Gayatri)*.

The reference to Lord Krishna performing *Sandhya* occurs in the context when he reached towards dusk, Hastinapura, the capital of the Kaurava princes, on his mission of truce on behalf of the Pandavas. Sage Vyasa describes the scene thus:

avatirya rathat turnam kritva saucham yathavidhi |
rathamochanam adisya sandhyam upavivesa ha ||
(*Udyoga-parva*, ch. 82, verse, 21, BORI Cr. edn.)

(Seeing that dusk had set in, Krishna) bade the chariot to stop, got down from the chariot in haste, purified himself as prescribed and performed the *Sandhya* worship.

Beneficence of Gayatri-japa

On the potency and beneficence accruing from the practice of *Gayatri*, Ganapati Sastrigal says:

mulam to sarvasiddhinam gayatri-sadhanam param |
tadasiddahu vritha sarvam, tatsiddhau cha
vritha'khilam || 14 ||

The acquirement of *Gayatri* is the source of all acquirements. If it has been acquired, any other acquirement is useless, and if it has not been acquired, every other acquirement is futile.

tasmad aikagryam asthaya yatitavyam sanaih sanaih |
abhyaso hi nrinam kalad asadhyam api sadhayet || 28 ||

Therefore, one should practise the spiritual acquirement of *Gayatri* with full concentration. For, practice will, in due course, achieve for man even the impossible.

alasya-janitam nidram avadhuya'tiduratah |
uttishthata dhyayata ca svakam mahatmyam apnuta
|| 30 ||

Hence, flinging away the sleep induced by sloth, rise up, meditate and regain your own greatness.

While tradition supports the above assertion, experience endorses it. Let one and all of us benefit by this sage advice!

Adyar Library & Res. Centre,
Adyar, Madras,
Aug. 9, 1985

K. V. SARMA

सङ्केताक्षरविवरणसूची

अ० को०	=	अमरकोशः
आ० ध० सू०	=	आपस्तम्बधर्मसूत्रम्
आ० ब्रा०	=	आर्षेयब्राह्मणम्
ऋ०	=	ऋग्वेदः
ऋ० प्रा०	=	ऋग्वेदप्रातिशाख्यम्
ऐ० उ०	=	ऐतरेयोपनिषद्
ऐ० ब्रा०	=	ऐतरेयब्राह्मणम्
क० उ०	=	कठोपनिषद्
का० स० सू०	=	कात्यायनसर्वानुक्रमसूत्रम्
के० उ०	=	केनोपनिषद्
गौ० ध० सू०	=	गौतमधर्मसूत्रम्
छा० उ०	=	छान्दोग्योपनिषद्
जै० उ० ब्रा०	=	जैमिनीयोपनिषद्ब्राह्मणम्
जै० ब्रा०	=	जैमिनीयब्राह्मणम्
ता०	=	ताण्ड्यब्राह्मणम्
तै० आ०	=	तैत्तिरीयारण्यकम्
तै० उ०	=	तैत्तिरीयोपनिषद्
तै० स०	=	तैत्तिरीयसंहिता
नि० क०	=	निर्णयकल्पवल्ली (आनन्दाश्रम Ed.)
प्र० सा०	=	प्रपञ्चसारः
ब्र० सू०	=	ब्रह्मसूत्रम्

बृ० उ०	=	बृहदारण्यकोपनिषद्
भ० गी०	=	भगवद्गीता
मै० सं०	=	मैत्रायणीयसंहिता
शां० भा०	=	शांकरभाष्यम्
स्मृ० मु०	=	स्मृतिमुक्ताफले अह्निककाण्डः

म० म० वेदान्तकेसरी श्री० पैङ्गानाडु गणपतिशास्त्रिणः ।

ब्रह्मीभूताः श्रीमदभयानन्देन्द्रसरस्वतीस्वामिनः।

महामहोपाध्याय
पैङ्गानाडु गणपतिशास्त्रिणः

यस्यान्तरुज्ज्वलति दिव्यपरार्थतत्त्व
मज्ञानरूपतिमिरं परिमार्जयन्तम् ।
तं भास्करं गुरुवरं सकलागमार्थ-
बोधप्रदं गणपतिं मनसा स्मरामि ॥

संसारेऽस्मिन् दैवानुग्रहादेव मानुषं जन्म लभ्यते। तथापि सर्वे जनाः शिक्षिता न जायन्ते। मोक्षप्राप्त्यै प्रयत्नश्च न सर्वैरपि क्रियते। भगवद्गीतासूक्तम्—

मनुष्याणां सहस्रेषु कश्चिद्यतति सिद्धये ।
यततामपि सिद्धानां कश्चिन्मां वेत्ति तत्त्वतः ॥

शिक्षितेष्वपि जनेषु सर्वे विद्वांसो नैव भवन्ति। विद्वत्सु महापुरुषाः विरला एव। महापुरुषसंश्रयस्तु भाग्यशालिभिरेव लभ्यते। कीर्तितं च श्रीशंकरभगवत्पादैः—

दुर्लभं त्रयमेवैतद्दैवानुग्रहहेतुकम् ।
मनुष्यत्वं मुमुक्षुत्वं महापुरुषसंश्रयः ॥

महामहोपाध्यायाः श्री पैङ्गानाडु गणपतिशास्त्रिमहोदयाः सामान्य-जनान् स्वकीयैर्ज्ञानधनैः अनुग्रहीतुं इह जन्म स्वीकृतवन्तो महापुरुषाः आसन्।

तंजावूर्जिल्लासंस्थमन्नार्गुडिदेशात् दक्षिणस्यां दिशि प्रायः अष्टकिलोमीटर्दूरे वर्तमानः तुलजेन्द्रपुरं इत्यपरनामकपैङ्गानाडुग्रामः १८७१ क्रिस्त्वब्दे एप्रिल् मासस्य २८ तम दिने श्रीगणपतिशास्त्रि-

महोदयानां जन्मना समलंकृतः। एतेषां पितृपादाः श्री सुब्रह्मण्यशास्त्रिणः यजुर्वेदपण्डिताः शिवभक्ताश्चासन्। माता श्रीमती सीतालक्ष्मीः भर्तृसेवानिरता सत्त्वगुणसंपन्ना चासीत्। पितामहाः श्री अनन्तरामशास्त्रिणः वेदपण्डिताश्च। गणपतेः प्राथमिकविद्याभ्यासः स्वमातामहैः श्रीस्वामिनाथशास्त्रिभिः कृतः, ये वेदारण्ये स्वपाठशालायां प्राध्यापका आसन्। १८७९ तम वर्षे गर्भाष्टमे वयसि उपनयनं कृतम्। तदनन्तरं विधिवद्वेदानधीत्य पैङ्गानाडु वेंकटेश्वरशास्त्रिणमाश्रित्य काव्यनाटकालंकारशास्त्राणि पठितानि। वाग्देवी श्रीगणपतिशास्त्रिणं कौमारदशायामेव कृपाकटाक्षवर्षेण अनुगृह्णाति स्म, यस्मात्तेन षोडशे वयसि 'कटाक्षशतकं' नाम भक्तिरससंपूर्णं स्तोत्रं रचितम्। श्री शास्त्रिणा रचितः प्रथमः ग्रन्थोऽयम्। ततः महामहोपाध्याय ब्रह्मश्री त्यागराजमखिनो राजुशास्त्रिमहोदयानुपेत्य उपरिशास्त्राभ्यासार्थं स्वगुरून् स्वीकृतवान्। श्री राजुशास्त्रिणां सकाशे गुरुचरणारविन्दसेवानिरतो भूत्वा तर्कव्याकरणमीमांसावेदान्तादित्रिविषयेषु नैपुण्यमलभत। गुरुवरा अपि शिष्यस्य बुद्धिवैभवं, अर्थग्रहणसामर्थ्यं, सौशील्यादिगुणांश्च निरीक्ष्य प्रीतोऽभवन्। अत्रान्तरे श्रीगणपतिशास्त्री गृहस्थाश्रमं च प्राविशत्।

कोनेरिराजपुरं नाम ग्रामे साम्बशिवार्यो नाम महानुभावो वसति स्म। संस्कृतप्रचारणतत्परः श्रीसाम्बशिवार्यः तत्रत्ये श्रीविद्यामुद्रणालये संशोधक आसीत्। वेदान्तशास्त्रप्रचारणार्थं मुद्रितायाः अद्वैतमञ्जरीपरंपरायाः संशोधनाय, वेदान्तशास्त्रनिष्णातान् छात्रान् पाठनाय च सहायकनिर्देशान् लब्धुकामः श्रीमान् आर्यः 'मन्नार्गुडि'देशं गत्वा राजुशास्त्रिपादान् नमस्कृत्य साहाय्यं प्रार्थयत। श्रीराजुशास्त्रिभिस्तु स्वशिष्यो गणपतिशास्त्री एतदर्थं विनियुक्तः। श्रीशास्त्री कोनेरिराजपुरं गत्वा अद्वैतमञ्जरीपरंपरायाः मुद्रणे सम्यक् व्यापृतस्सन् त्रिविधशास्त्रपिपठिषून् छात्रान् यूनो वयोधिकांश्च विद्याप्रदानेनानुजग्राह। तस्मिन्नन्तरे मनोरंजकविज्ञानदायकभक्तिसंवर्धकानि विविधानि चम्पूनाटकस्तोत्रादीनि रचितानि। केभ्यश्चन औत्तराहयोगिवर्येभ्यः वैद्यशास्त्रं योगशास्त्रं च पठितं, ततः पठमार्नेरि स्वामिनां सकाशात् वेदान्ते उपरिपठनमपि कृतम्।

१८९२ तम वर्षे तिरुवनन्तपुरं नाम नगरे तुलाभारमहोत्सवसंबन्धपण्डितसभायां भागभाजोभूत्वा विद्वद्भिरितरैः सम्मानिताः। एतेषां द्रुतकवितारचनापाटवं संवीक्ष्य गोश्रीमहाराजः श्रीकेरलवर्मा 'कच्छपी' इति बिरुदमदात्। १९०० तम वर्षे हुब्ली नगरे संप्रवृत्तायां शंकराचार्योत्सवमंडल्यां समवेतान् विदुषः द्वारकामठाधिपतयः श्रीशंकराचार्याः अद्वैतवेदान्तविषयकान् अतिसूक्ष्मान् सप्त प्रश्नानपृच्छन्। बहवो विद्वांसः तेषां सप्तानां प्रश्नानां प्रतिवचनं लिखित्वा द्वारकामठाधिपतीनुद्दिश्य समर्पितवन्तोऽपि श्रीगणपतिशास्त्रिभिः सप्रमाणं सविस्तरं व्यावर्ण्य प्रेषितं समाधानमेव नितरां शोभत इति द्वारकामठाधिपतयोऽङ्गीचक्रुः। अपि च सन्तुष्टमनस्कास्सन्तः आचार्यपादाः श्रीशास्त्रिणं 'वेदान्तकेसरी' इति बिरुदेनालंचक्रुः।

श्रीशास्त्रिणः १९०१ तम क्रिस्त्वब्दे अद्वैतसभायां अंगत्वं समपादयन्। तदारभ्य दशवर्षकालं यावत् अद्वैतसभायाः प्रवर्तने प्रधानभागं भजन्ते स्म। १९०५ तम वर्षे श्रीशास्त्रिणः श्रीकाञ्चीकामकोटिमठस्य आस्थानविद्वांसः अभवन्। कामकोटिमठाधिपतीन् श्रीचन्द्रशेखरेन्द्रसरस्वतीपरमाचार्यान् काव्यशास्त्रादीन् पाठयितुं भाग्यं अलभन्त। एतस्मिन् काले तैस्तत्र मठे भगवद्गीता, ज्ञानवासिष्ठम्, सूतसंहिता इत्यादीन् ग्रन्थानधिकृत्य प्रभाषणानि च प्रौढानि बहूनि कृतानि। १९११ तम वर्षे केरलस्य कोषिक्कोड्, पालक्काडु, आदिषु स्थलेषु प्रस्थानत्रयमधिकृत्य श्रीशास्त्रिभिः कृतानि भाषणानि बहून् जनान् हठादाकर्षयन्। कोषिक्कोड् सामूतिरिराजः श्रीशास्त्रिणां अत्यादृशं पाण्डित्यमाहृत्य संभाजयामास।

अतिमेधावी पुमान् अल्पायुरनपत्यो दरिद्रः पतितो वा भवेदिति विद्वद्वचनं श्रीशास्त्रिपादानपेक्ष्य नितरां साध्वभवत्। श्रीशास्त्रिणः स्वाल्पजीवकाले अनपत्यतादुःखं अनुबभूवुः। तथाप्येते ब्रह्मध्याननिष्ठापरायणाः सन्तः श्रीशंकरभगवत्पादसदाशिवब्रह्मेन्द्रसरस्वत्यादिभिर्महद्भिः विरचितान् ग्रन्थान् पठन्तो स्थितप्रज्ञा एव कालमनयन्। १९१२

तम वर्षस्यान्ते यदा स्वान्त्यकाल आसन्न इति चिन्ता श्रीशास्त्रिणां हृदये समभूत् तदा विधिवदापत्सन्यासं स्वीकृतवन्तः। अचिरेण एते निजं भौतिकदेहं त्यक्त्वा परब्रह्मसायुज्यमापुः।

एतेषां पाण्डित्यमाहृत्य मरणानन्तरं ब्रिटीष् अधिकारिणः 'महामहोपाध्यायाः' इति बिरुदं समर्पयामासुः यस्य व्यवस्था पण्डितवरेण्यान् महाजनान् अंगीकर्तुं विक्टोरिया महाराज्ञ्या एव कृता।

यद्यपि श्रीगणपतिशास्त्रिणः ४१ वर्षपर्यन्तं इह जीवन्ति स्म तथापि बहून् शिष्यान् अपाठयन्, बहुविषयकग्रन्थाननेकान् व्यरचयंश्च। एतैर्विरचितानां केषांचन ग्रन्थानां नामान्यत्र लिख्यन्ते।

वैदिक - कर्मकाण्डग्रन्थाः :–

मुकुरम्, कालस्वरकौमुदी, गायत्रीभाष्यम्, यज्ञवैभवप्रकाशः, मुकुरमुखमुद्रणम्, आपस्तम्बापरसूत्रवृत्तिः, सपिण्डीकरणविधिः, सपिण्डीकरणक्षौरनिर्णयः।

वेदान्तग्रन्थाः :–

ईशोपनिषद्विभूतिः, केनोपनिषद्विभूतिः, नैर्गुण्यसिद्धिः, अथशब्दार्थविचारः, शारीरकमीमांसारहस्यम्, निःश्रेयसनिश्रेणिः, आचार्योक्तिविभूषणम्, [illegible]निरूपणम्, योगीश्वरदर्शनमहिमा, आशादूषणम्, कर्मणां [illegible]बुद्धिप्रकारः, द्रव्यगुणप्रकाशः, श्रवणविधिवाक्यार्थः।

काव्य - नाटक - चम्पूग्रन्थाः :–

ध्रुवचरितम्, तटातकापरिणयः, सारसिकासन्तानः, जीवविजयः, रसिकभूषणम्, अन्यापदेशपंचाशत्, लक्ष्मीविलासः, वृत्तमणिमाला, पर्यायोक्तिशतव्याख्या, साम्राज्यलक्ष्मीपरिणयः।

स्तोत्रग्रन्थाः :–

कटाक्षशतकम्, सारस्वतसहस्रम्, तुरगशतकम्, परमेश्वराष्टकम्, महामायाष्टकम्, सूर्यद्वादशम्, संस्कृताष्टकम्, सुब्रह्मण्याष्टकम्, शनैश्चराष्टकम्, कृष्णद्वादशकम्, गुरुवायुपुरेशाक्षरमालास्तवः, श्रीवातपुरनाथाष्टकम्, गुरुवायुपुरनाथपञ्चरत्नम्, देशिकदण्डकम्, श्रीशंकराचार्याष्टोत्तरम्, गुरुराजसप्ततिः आर्तिहराष्टकम्, देवीद्वादशमञ्जरी, कुम्भेशाष्टकम्, देव्यष्टप्रासः, मूकप्रसादादर्शः अनन्तपद्मनाभस्तुतिः, आशीर्वादमञ्जरी।

मिश्रविषयकग्रन्थाः :–

दीपावलीनिर्णयः, वयोनिर्णयः, विभूतिधारणम्।

संशोधितग्रन्थाः :–

न्यायरक्षामणिः, श्रीरुद्रभाष्यम्, काश्यपक्षेत्रमाहात्म्यम्, महाभारतम्–शान्तिपर्व (द्राविडपरिभाषा)।

नम्पूतिरिमठः, कोषिक्कोड् - २

'नम्पि' इत्युपाह्वः प्रो० गोपालकृष्णशर्मा।

॥ श्रीः ॥

॥ गायत्रीभाष्यम् ॥

मोक्षमार्गपरिष्कारहेतवे मूर्तिधारिणः ।
श्रीशङ्करार्यचरणान् शरणं करवामहै ॥ १ ॥

कृपाजकरुणामूर्तिमविद्याध्वान्तभास्करम् ।
श्रीत्यागराजमखिनं देशिकेन्द्रमहं भजे ॥ २ ॥

श्रुतिस्मृतीतिहासानि श्रुत्वा सत्संप्रदायतः ।
सावित्र्याः सारभूतोऽर्थः संक्षेपेण निगद्यते ॥ ३ ॥

गायत्रीजपनिष्ठानां ब्राह्मणानां हि धीमताम् ।
ध्येयवस्तुस्वरूपं तद्यथाशास्त्रं विविच्यते ॥ ४ ॥

उद्यन्तमस्तंयन्तमादित्यं ध्यायतेति नः ।
सन्ध्याकर्मविधानाय प्रवृत्ता शास्ति सा श्रुतिः ॥ ५ ॥

ऐहिकामुष्मिकश्रेयोहेतुरेषोऽवगम्यते ।
तदिदं श्रुत्यविरोधेन शास्त्रोक्तं ध्यानमान्तरम् ॥ ६ ॥

पुरा हि मुनयस्सर्वे ध्याननिष्ठाबलात्परम् ।
[illegible]मखिलां सिद्धिमाप्नुवन् ॥ ७ ॥

यद्यपि ध्यानमार्गोऽयमिदानीं लुप्त एव नः ।
महिमापि न विप्रेषु महर्षिकुलजेष्वपि ॥ ८ ॥

गूढस्य ध्यानमार्गस्य गुरुशिष्यपरम्परा ।
एकैव रक्षणायाभूत् सा चेदानीं विनाशिता ॥ ९ ॥

आसेतोराहिमाद्रेश्च मृग्यमाणोऽपि यत्नतः ।
एको द्वौ वा भवेतां वा न जाने ध्यानशीलिनौ ॥ १० ॥

अहो बत दशा शोच्या सेयमार्यद्विजन्मनाम् ।
अत्युत्कृष्टो ध्यानमार्गो यदगादीदृशीं दशाम् ॥ ११ ॥

नहि कश्चिन्मृगयते न च कोऽपि कुतूहली ।
न च शुश्रूषते प्रीत्या कष्टकालस्य चेष्टितम् ॥ १२ ॥

सर्वस्यास्य निदानन्तु सम्प्रति प्रतिभाति मे ।
मूलभूतं यदेतन्नस्सन्ध्योपासनमस्तमैत् ॥ १३ ॥

मूलन्तु सर्वसिद्धीनां गायत्रीसाधनं परम् ।
तदसिद्धौ वृथा सर्वं तत्सिद्धौ च वृथाऽखिलम् ॥ १४ ॥

चतुर्धा ध्येयवस्तूनि संग्रहादिह बोधये ।
यो यत्र शक्तस्तद्वस्तु स ध्यायतु यथामति ॥ १५ ॥

तत्राखिलप्रेक्षणीयं हाटकद्युतिमण्डलम् ।
अशेषलोकचेष्टैकं हेतुभूतनिजोदयम् ॥ १६ ॥

अक्ष्यनुग्राहकं नृणामाराध्यमखिलैर्द्विजैः ।
आदित्यरूपमाद्यं स्यादाम्नायमयविग्रहम् ॥ १७ ॥

द्वितीयन्तु द्रुतस्वर्णद्योतमानाखिलाङ्गकम् ।
सर्वपाप्मौघसम्बन्धगन्धलेशविवर्जितम् ॥ १८ ॥

शोणाम्बुजेक्षणद्वन्द्वं पाणौ शंखादिधारकम् ।
आदित्यान्तर्यामिरूपं श्रीमन्नारायणात्मकम् ॥ १९ ॥

निटिलाक्षं नीलकण्ठं निरस्ताशेषपाप्मकम् ।
उमासनाथमुत्संशमुत्फुल्लकमलेक्षणम् ॥ २० ॥

निर्घृष्टकनकप्रख्यनिखिलाङ्गसमुज्ज्वलम् ।
मृदुलस्मितवक्त्राब्जमृडरूपं तृतीयकम् ॥ २१ ॥

[illegible]प्राणिजालमनोवृत्त्यवभासकम् ।
अशेषजगदाभासकल्पनास्पदमद्वयम् ॥ २२ ॥

अस्मदादिषु निर्भेदमादित्यान्तेषु भासुरम् ।
परिपूर्णचिदानन्दपररूपं तुरीयकम् ॥ २३ ॥

क्रमादमीषु रूपेषु क्रममाणमतिः पुमान् ।
संसिद्धिं लभते यद्वा यथेच्छं ध्यायतामिह ॥ २४ ॥

यादवो राघवो वाऽथ हयग्रीवोऽथवा गुहः ।
उमा वाऽपि रमा वाणी वज्री वा वारणाननः ॥ २५ ॥

शिवो वा यदि वा विष्णुरन्यद्वा दैवतान्तरम् ।
ध्यातुमिष्टं यद्यदेतत् ध्यायतादित्यमण्डले ॥ २६ ॥

सर्वेषामपि देवानां सवितुर्मण्डले स्थितिः ।
ध्यानञ्च मन्त्रशास्त्रेषु स्पष्टमेव विधीयते ॥ २७ ॥

तस्मादेकाग्रमास्थाय यतितव्यं शनैः शनैः ।
अभ्यासो हि नृणां कालादसाध्यमपि साधयेत् ॥ २८ ॥

देशात्कालात्तथाऽदृष्टाद्देवताया अपीश्वरात् ।
सत्यं ब्रवीमि सर्वस्मात्प्रबलं पौरुषं नृणाम् ॥ २९ ॥

आलस्यजनितां निद्रां अवधूयातिदूरतः ।
उत्तिष्ठत ध्यायत च स्वकं माहात्म्यमाप्नुत ॥ ३० ॥

उपदेष्टुर्गुणो वा स्याद्दोषो वेति न चिन्त्यताम् ।
उपदेशः समुचितो न वेति तु विचार्यताम् ॥ ३१ ॥

रहस्ये ध्यानमार्गेऽस्मिन्दिङ्मात्रमिह दर्शये ।
विशेषांस्तत्रतत्रत्यैर्विजानीत महात्मभिः ॥ ३२ ॥

इह खलु ब्राह्मणानां सर्वेषां सावित्रीजप एक एव अत्यावश्यकः । तदुपदेशादेव मन्त्रतः क्रियमाणं शास्त्रोक्तं द्वितीयं जन्म[1] ब्राह्मणानां सिध्यति । तत्सदृशश्च मन्त्रान्तरं नास्त्येव । "न गायत्र्याः परो मन्त्रः" इति स्मृतेः ।[2] पञ्चाक्षराष्टाक्षरादयोऽपि मन्त्राः गायत्रीजपानन्तरमेव जप्यमानाः फलाय कल्पन्ते । न तु ततः प्राक् तदभावे वा ।

तस्य च गायत्र्याख्यस्य महामन्त्रस्य सहस्रसंख्यया जपः उत्तमः । शतसंख्यया जपः मध्यमः । दशावृत्त्या जपस्त्वधमः । अतोऽपि न्यूनसंख्याको जपस्त्वधमाधमः[3], अशास्त्रीयश्च । स च मन्त्रः पाद-

1 तद्द्वितीयं जन्म । (गौ० ध० सू० १.१०) स हि विद्यातस्तं जनयति । तच्छ्रेष्ठं जन्म । शरीरमेव मातापितरौ जनयतः । (आ० ध० सू० १.१.१.१६-१८) मातुरग्रेऽधिजननं द्वितीयं मौञ्जिबन्धने । (मनु० २ १६९)
cf. वसिष्ठ० २.२-४

2 cf. योगयाज्ञवल्क्य० १०.११

3 सहस्रपरमां नित्यं शतमध्यां दशावराम् ।
(कण्व० २६७, वसिष्ठ० २६.१६, भारद्वाज० ७.१)

त्रयात्मकः ।[4] तत्र वरेण्यमित्यन्तः प्रथमः पादः । ततः परं धीमहीत्यन्तः द्वितीयः पादः । अवशिष्टः तृतीयः । अत्र च पादत्रये चतुर्विंशतिसंख्याकानि अक्षराणि भवन्ति ।[5] यद्यपि त्रयोविंशतिरेव अक्षराणि श्रूयन्ते, तथापि प्रथमे पादे अन्तिमाक्षरस्य 'ण्यं' इत्येकस्यापि 'णि' इति 'यं' इति च (वरेणियं) अक्षरद्वयात्मकत्वं कल्पयित्वा चतुर्विंशतिसंख्याकत्वं अक्षराणां कल्पनीयम् ।[6] इदं च चतुर्विंशत्यक्षरात्मकत्वकल्पनं जपादन्यत्र होमादावेव भवति । जपकाले तु यथाश्रुतं त्रयोविंशत्यक्षरात्मकमेव जपितव्यम् । गायत्रीसंज्ञके छन्दसि सर्वत्र सम्भूय चतुर्विंशत्या वर्णैः यद्यपि भवितव्यं, तथापि यत्र निचृद्गायत्रीसंज्ञकं छन्दः प्रोच्यते, तत्र एकमक्षरं न्यूनं भवति । "एकाक्षरविहीना तु निचृदित्यभिधीयते" इति स्मृतेः ।[7]

गायत्रीमन्त्रस्य च जपकाले निचृद्गायत्र्येव छन्दः । न तु केवलगायत्री । तथा च स्मृतिः । "विश्वामित्रऋषिश्छन्दो निचृद्-गायत्रमुच्यते । देवता परमात्मा वा सविता वा प्रकीर्तितः ।

4 त्रिपदा गायत्री । (जै० ब्रा० ३.६, तां० ब्रा० १०.५.४, तै० आ० १०.३५)
ता वा गायत्र्यो यत्त्रिपदाः । (तां० ब्रा० १६.११.१०)

5 चतुर्विंशत्यक्षरा गायत्री । (तै० सं० २.५.१०.२, ५.३.३.४, तै० सं० १.६.१०, ऐ० ब्रा० ३.३९, जै० उ० ब्रा० १.४.३.२, तै० आ० १०.३५)

6 णकारेणाष्टत्वपूरणम् । (बृ० उ० ५.१४.१. शां० भा०)
वरेण्यमित्यत्र वर्णचतुष्टयं परिज्ञेयं न तूच्चारणीयमिति वृद्धाः प्रवदन्ति । (नि० क० पु० १३५)
cf. घृणिरिति द्वे अक्षरे । सूर्य इति त्रीणि । आदित्य इति त्रीणि । (काठकं १.९.१३)

7 cf. ऊनाधिकेनैकेन निचृद्भुरिजौ । (पिंगळच्छन्दः ३.५९, का० स० सू० ५.१, ऋ० प्रा० १७.२. उवटभाष्यम्)

प्राणायामे जपेत्वर्ध्यदाने च विनियुज्यते" इति ।[8] तत्र प्रथमतः प्रणवः, ततः व्याहृतित्रयं, ततः सावित्र्याः पादत्रयमिति मन्त्रस्वरूपम् । तस्य च जपकाले पञ्च अवसानानि भवन्ति । प्रणवोच्चारणानन्तरं एकमवसानम् । व्याहृतित्रयानन्तरमेकम् । सावित्र्या एकैकपादान्ते एकमेकमवसानम् । इति संभूय पञ्च भवन्ति । एवं पञ्चसु स्थलेष्ववसानं अकृत्वा मन्त्रजपो न कर्तव्यः । "पञ्चावसाना गायत्री पञ्चपातकहारिणी" इति । "अच्छिन्नपादा गायत्री ब्रह्महत्यां प्रयच्छति" इति च स्मृतेः ।[9] यद्यपि मन्त्रविषये ऋषिच्छन्दोदेवताकरन्यासोऽङ्गन्यासः, कवचं, माला, कीलकमित्यादिः भूयान् प्रपञ्चो विज्ञातव्योऽस्ति । तथापि तेषां मध्ये अवश्यं विज्ञातव्यं त्रयमेव । ऋषिश्छन्दो देवता चेति । एतत्त्रयमविज्ञाय क्रियमाणो मन्त्रजपो न फलाय स्यात् । तथा च श्रुतिर्भवति । "यो ह वा अविदितार्षेयच्छन्दोदैवतब्राह्मणेन मन्त्रेण याजयति वाध्यापयति वा स्थाणुं वार्च्छति गर्तं वा पद्यति प्र वा मीयते, तस्मादेतानि मन्त्रे मन्त्रे विद्यात्" इति ।[10] न्यासादीनामप्यनुष्ठाने विशेषः, अननुष्ठाने न दोषः ।

तत्र ऋषिर्नाम यो महिम्ना परमेश्वरानुग्रहेण च तत्तन्मन्त्रस्य लोके प्रथमतः द्रष्टा स एव । तत्तदुपक्रमे च लोके तत्तन्मन्त्रस्य प्रचारः । तथा च यो यस्य मन्त्रस्य ऋषिर्भवति स एव तस्य मन्त्रस्य आदिगुरुर्भवति । यथा चास्माकं साक्षान्मन्त्रोपदेष्टा गुरुः इदानींतनः पूज्यः तथा तादृशगुरुपरम्परामूलभूतः मन्त्रद्रष्टा ऋषिः प्रथमगुरुरतितरां पूज्यः । स सर्वथा न विस्मरणीयः । तस्य च ऋषेः मन्त्रसिद्धिरवश्यं भवेत् । मन्त्रजपारम्भकाले तदनुग्रहसिध्यर्थं तत्स्मरणं आवश्यकं भवति ।

8 व्यासः (स्मृ० मु० आ० का०)

9 वाधूल० १४३

10 cf. आ० ब्रा० १.१.६, ब्र० सू० १.३.३०. शां० भा०

छन्दस्तु, मन्त्राणामक्षरसंख्यापरिच्छेदार्थं भवति । छन्दोज्ञानाभावे मन्त्रेष्वक्षरसंख्यासन्देहस्य निवृत्युपायो दुर्लभः स्यात् । यथा अत्रैव गायत्रीमन्त्रे क्व चतुर्विंशतिरक्षराणि क्व त्रयोविंशतिरक्षराणीति सन्देहे सति यत्र स्थले निचृद्गायत्रीच्छन्दः तत्र त्रयोविंशतिरक्षराणि अन्यत्र चतुर्विंशतिरक्षराणीति छन्दोज्ञानेनैव तत्सन्देहो निवर्तते । नान्यथा । तस्मात् मन्त्रस्वरूपसन्देहाभावार्थं छन्दोज्ञानमत्यावश्यकम् ।

देवता तु, तत्तन्मन्त्रप्रतिपाद्या मन्त्रजपादिभिराराध्यमाना स्वयमुपासकानां काले फलदात्री भवति । सर्वोऽपि मन्त्रजपस्याङ्गकलापः तत्प्रसादायैव क्रियते इति सैव देवता मन्त्रेषु प्रधानम् । तस्याश्च मन्त्रदेवतायाः स्वरूपं यथाशास्त्रं विचार्य तत्स्वरूपध्यानेन सह मन्त्रजपः क्रियमाणः वीर्यवत्तरो भवति । विशेषतश्च सन्ध्याकर्मविधानाय प्रवृत्ता श्रुतिः ध्यानमेव प्रधानतया सन्ध्ययोरुभयोरपि कर्तव्यमवबोधयति ।

तत्र जपारम्भकाले मन्त्रद्रष्टुः ऋषेः गुरुत्वात् गुरोश्च शिरसा वन्दनीयतया प्रथमं शिरःस्थाने तस्य न्यासः कर्तव्यः । अनन्तरं छन्दोन्यासः । छन्दसस्सर्वस्यापि वागिन्द्रियप्रकाश्यमानतया तत्प्रकाशक वागिन्द्रियस्थाने मुखे तत्तन्मन्त्रसम्बन्धिनः छन्दसः न्यासः कार्यः । अथ देवतान्यासः । तत्र सर्वेश्वरस्य परमात्मन एव तत्तन्मन्त्रप्रतिपाद्यसकलदेवतारूपेण प्रकाशमानतया परमात्मनश्च हृदयगुहावासितया ध्यानगताया मन्त्रदेवताया अपि हृदयस्थाने न्यासः कर्तव्य इति विहितः ।[11]

अस्य च गायत्रीमन्त्रस्य विश्वामित्रऋषिः । निचृद्गायत्रीच्छन्दः । सविता, तदन्तर्यामी नारायणः, परमशिवः, परमात्मा वा देवता भवति ।

11 ऋषिर्गुरुत्वाच्छिरसैव धार्यश्छन्दोऽक्षरत्वाद्रसनागतं स्यात् ।
धियावगन्तव्यतया सदैव हृदिप्रविष्टामनुदेवता च ॥
(प्र० सा० ५.२)

न च एकस्य मन्त्रस्य चतस्रो देवता इति कथं युक्तं स्यादिति शङ्क्यम्। एकस्यैव परमात्मनः वस्तुतः तत्तद्देवतारूपेण लोकानुग्रहार्थं वर्तमानतया परमार्थतः देवताभेदाभावात्। किंच नैवात्र विरोध-श्शंकनीयः। न ह्यस्ति नियमः एकेन मन्त्रेण एकैव देवता उपासनीया न देवतान्तरमिति। शास्त्रमूलकन्त्वेतत्। सति च शास्त्रे एकेनैव मन्त्रेण बह्व्योऽपि देवताः उपासितुं शक्यन्ते। तद्यथा एकमेव पुरुषसूक्तं शिवविष्ण्वाद्यनेकदेवताराधने विनियुक्तं दृश्यते। इहापि सवित्रादीनां चतुर्णां गायत्रीप्रतिपाद्यतां शास्त्रं निरूपयति। तच्च शास्त्रं तत्तदर्थनिरूपणावसरे प्रदर्शयामः। शास्त्रे च एकस्य मन्त्रस्य चतुर्धा अर्थस्वरूपनिरूपणं उपासकानां बुद्धितारतम्यानुसारेण ध्यान-सौकर्यार्थं कृतमिति तत्त्वम्।

तत्र प्रथमं सवितारमर्थं प्रतिपादयामः। तथा च स्मृतिः।

"यो देवस्सवितास्माकं धियो धर्मादिगोचराः।
प्रेरयेत्तस्य यद्भर्गस्तद्वरेण्यमुपास्महे॥"[12]

इत्येतत्स्मृतिवचनानुसारेण गायत्रीपदानां एवमन्वयो भवति। "यः नः धियः प्रचोदयात् (तस्य) देवस्य सवितुः तत् वरेण्यं भर्गः धीमहि" इति। अत्र यच्छब्दप्रतिनिर्देशाय तस्येति षष्ठ्यन्तं अध्याहृतम्। अर्थ उच्यते।

देवस्य–प्रकाशमानस्य। सवितुः–सूर्यस्य, सवितृ शब्दो हि सूर्ये प्रसिद्धः। भर्गः–तेजः, भर्गश्शब्दः सकारान्तः तेजोवाची। धीमहि–ध्यायाम इत्येतत्।

कीदृशं तेज इत्याह। तत् प्रसिद्धम् सर्वेषां प्राणिनां। सावित्रं तेजो हि प्रत्यक्षमेव सर्वप्राणिजालप्रसिद्धं प्रतिदिनमनुभूयते, तथा च तद्ध्यानमपि जनानां सुकरं भवितुमर्हतीति गम्यते।

---

12 अगस्त्यः (स्मृ० मु० आ० का०)

यद्धि येन प्रसिद्धमनुभूयते तदेव तस्य अनायासं ध्यानगोचरीभवति, नाऽप्रसिद्धम्। न ह्यविज्ञातस्वरूपं वस्तु केनचिद्ध्यातुं शक्यते। प्रत्यक्षसिद्धो ह्यर्थः ध्यानासमर्थेनापि स्पष्टमेव द्रष्टुं शक्यते। क्रमेण च अनुभवदार्ढ्ये सति ध्यातुमपि शक्यते। तस्मात् सर्वप्रत्यक्षमिदं सवितुस्तेजः सुखेन ध्यानयोग्यं भवतीति तात्पर्यम्। अतएव हेतोरयमर्थः प्रथममुच्यते। किंच, वरेण्यं–वरणीयं–प्रार्थनीयं, सर्वैः सर्वेषामपि कर्मणां उपासनानां च यत् प्रार्थनीयं फलं, तद्रूपं इत्येतत्।

सवितृरूपमेव हि सर्वकर्मफलभूतमिति तृतीयाध्याये छान्दोग्ये मधुविद्यायां समाम्नायते। तत्र हि सवितृमण्डले प्रागदक्षिणपश्चिमो-त्तरोर्ध्वभागेषु पञ्चसु क्रमेण वसुरुद्रादित्यमरुत्साध्यसंज्ञकैः पञ्चभिर्देव-गणैरुपभुज्यमानं ऋग्यजुस्सामाथर्वरहस्याख्यवेदभागमूलक पञ्चविधकर्म-फलभूतं लोहितशुक्लकृष्णपरकृष्णक्षुभितरूपात्मकं अमृतपञ्चकं कर्मठानां प्राप्यमुपदिश्यते। अत्र प्रसिद्धवाचकेन तत्पदेन फलवाचिना वरेण्य-पदेन च तेजसो विशेषणेन सर्वकर्मफलभूतं यत्सवितृरूपं तत् सर्वप्राणिप्रसिद्धं इति श्रुतिरेव बोधयति। तेन च न वैदिकेषु कर्मसु फलवत्तायां अविश्वासोऽसंभावना कार्येति गम्यते। अनेन आधिदैविकं फलभूतं सवितृरूपमुक्तम्। यदेवंभूतं सवितुस्तेजः तद्धी-महीति अन्वयः।

तृतीयपादेन सवितारं विशिनष्टि, धिय इति। यः सविता, अत्र यच्छब्देन पुल्लिंगेन सवितुरेव परामर्शः, न भर्गसः (भर्गश्शब्दः नपुंसकः), नपुंसकशब्दोपात्तत्वात्तस्य। नः–अस्माकं, कर्मण्युपासने चाधिकृतानां। धियः–बुद्धिवृत्तीः, चक्षुरिन्द्रियद्वारिकाः। प्रचोदयात्–प्रेरयति, ज्ञानान्युत्पादयति। आलोकदानेन इष्टानिष्टवस्तुविषयेषु चाक्षुषज्ञानान्युत्पादयन् अस्मान् अनुगृह्णातीत्येतत्। न ह्यप्रकाशमाने सवितरि रूपज्ञानमस्माकमुपपद्यते। अनेन सवितुः आध्यात्मिकं चक्षु-रनुग्राहकं रूपमुक्तं भवति। तथा च श्रूयते–"आदित्यश्चक्षुर्भूत्वा

अक्षिणी प्राविशत्''[13] इति। एवं च अध्यात्मं सर्वप्राणिनां चक्षुरनुग्राहकम्। अधिदैवतं च सर्वकर्मफलभूतं सर्वप्रसिद्धं सवितुस्तेजः। व्यायाम इति समुदायार्थः।

अत्रायं श्लोकः।

ऋगादिपञ्चवेदभागकर्मजामृतस्फुरत्
यदिष्टवस्तुदृष्टिहेतुरीक्षणाधिदैवतम्।
समस्तलोकदृश्यमानमद्भुतप्रभाभरम्
सदापि तद्विभावयामि सौरमुत्तमं महः॥

इति प्रथमोऽर्थः।

अथ द्वितीयः।

यद्यपि सविता नाम कश्चिदस्मदाराधनीयो देवो वर्तते, तस्य च मण्डलं तेजोमयं सर्वप्राणिप्रत्यक्षं, तथापि नासौ गायत्रीमन्त्रप्रतिपाद्यो भवति। किन्तु तस्य सवितुरपि प्रार्थनीयः यस्तदन्तर्यामी, तमेव प्रतिपादयतीति युक्तम्। अत्र हि मन्त्रे सवितुरिति पदस्य समीपवर्तिना 'वरेण्य' पदेनैव अन्वयो न्याय्यः। न तु भर्गश्शब्देन व्यवधानात्। तथा च सति सवित्रापि प्रार्थनीयं किञ्चित्तेजोमयं रूपमेव मन्त्रस्य प्रतिपाद्यं भवितुमर्हति। न तु सविता सवितृमण्डलं वा इति प्रतीयते। अपि च धीवृत्तिसामान्यप्रेरकत्वमपि सवितुर्नोपपद्यते। सविता हि चक्षुषोऽनुग्राहकः। चाक्षुषवृत्तिमात्रे यद्यपि प्रेरको भवेत्, न तु धीसामान्यप्रेरकः। मन्त्रश्च 'धियो यो नः' इति सर्वधीप्रेरकमेव देवमाह। न तु चाक्षुषवृत्तिमात्रप्रेरकम्। अस्ति च अस्माकमिव सवितुरपि अन्तर्यामीदेवः कश्चित्। श्रुतेस्तुल्यत्वात्। यथा ''य आत्मनि तिष्ठन्नात्मनोऽन्तरो यमात्मा न वेद, यस्यात्मा शरीरं य आत्मानमन्तरो यमयति एष त आत्माऽन्तर्याम्यमृतः[14]

13 ऐ० उ० १.२.४.

14 बृ०, उ० ३.७.२२. माध्यन्दिनपाठः

इति जीवानामस्माकं अन्तर्यामी श्रूयते। तथा ''य आदित्ये तिष्ठन्नादित्यादन्तरः, यमादित्यो न वेद, यस्यादित्यः शरीरं, य आदित्यमन्तरो यमयति, एष त आत्मा अन्तर्याम्यमृतः''[15] इति आदित्यदेवताया अपि अन्तर्यामी श्राव्यत एव। मनुष्येषु देवेषु च अन्तर्यामी न भिद्यते। उभयत्रापि अन्तर्यामिण एकत्वश्रवणात्। ''यश्चायमस्मिन्नादित्ये तेजोमयोऽमृतमयः पुरुषः, अयमेव स योऽयमात्मा, इदममृतं, इदं ब्रह्म, इदं सर्वं''[16] इति आदित्ये जीवेऽपि अन्तर्यामिणि एकत्वमेव श्रूयते। स चायमन्तर्यामी भगवान् नारायण एव। मन्त्रश्चायं तमेव प्रतिपादयति।

अत्र भर्गश्शब्देन तेजोवाचिना आदित्यान्तर्यामिणः श्रीनारायणस्य ज्योतिर्मयत्वमुच्यते। प्रसिद्धिवाचिना तच्छब्देन तस्य ज्योतिर्मयरूपस्य पुरुषस्य प्रसिद्धत्वमपि द्योतते। प्रसिद्धश्चादित्यान्तर्यामिणो ज्योतिर्मयरूपत्वं श्रीनारायणात्मकत्वञ्च श्रुत्यन्तरे। तद्यथा छान्दोग्ये, ''अथ य एषोऽन्तरादित्ये हिरण्मयः पुरुषो दृश्यते हिरण्यश्मश्रुर्हिरण्यकेश आप्रणखात् सर्व एव सुवर्णः। तस्य यथा कप्यासं पुण्डरीकमेवमक्षिणी''[17] इत्यादि समाम्नायते। तत्र 'सर्व एव सुवर्ण' इत्यनेन ज्योतिर्मयसकलावयवकत्वं आदित्यान्तर्यामिणोऽभिधीयते। 'यथा पुण्डरीकमेवमक्षिणी' इति तु तस्य पुण्डरीकाक्षत्वमाह। प्रसिद्धश्च पुण्डरीकाक्षत्वं श्रीनारायणमूर्तेः। अभिधानं च पुण्डरीकाक्ष इति भवति भगवतो नारायणस्य। ''गोविन्दः पुण्डरीकाक्ष'' इति कोशस्मरणात्।[18] स्मृतिश्च भगवतो नारायणस्य गायत्रीमन्त्रप्रतिपाद्यत्वमाह। ''ध्येयस्सदा सवितृमण्डलमध्यवर्ती, नारायणः सरसिजासनसन्निविष्टः, केयूरवान् मकरकुण्डलवान् किरीटी हारी हिरण्मयवपुः धृतशंखचक्रः'' इति।[19]

15 बृ० उ० ३.७.९.

16 बृ० उ० २.५.५.

17 छा० उ० १.६.६–७.

18 अ० को० १.१.१९.

19 भविष्योत्तरपुराणे आदित्यहृदयस्तोत्रम् १५५.

तथा चायमर्थः पर्यवस्यति। यः हिरण्मयशरीरत्वेन श्रुत्यन्तरप्रसिद्धः श्रीनारायणः, नः–अस्माकं सर्वेषां, धियः–बुद्धिवृत्तीः सर्वा अपि, प्रचोदयात्–प्रेरयति अन्तर्यामी सन्, तत्तादृशं, देवस्य सवितुः–आदित्यस्य उपलक्षणमिदं सर्वेषां देवानां। वरेण्यं–प्रार्थनीयं, सर्वदेवान्तर्यामिभूतं अध्यात्मं अधिदैवं च सर्वजीवप्रेरकमिति यावत्। भर्गः–तेजोरूपं भगवन्तं श्रीनारायणम्। धीमहि–ध्यायाम इति। सवितृमण्डले स्वस्य हृदयगुहायां च उक्तलक्षण श्रीनारायणो ध्यातव्य इति फलितम्।

अत्रायं श्लोकः–

उत्तप्तस्फुटहाटकद्युतिभरैरुद्योतमानांगकम्
फुल्लद्वक्तसरोजचारुनयनं पूर्णेन्दुबिम्बाननम्।
आदित्यादिसमस्तदैवतगणस्यास्माकमप्यान्तरम्
धीवृत्तिप्रचयप्रचोदकमिमं ध्यायामि नारायणम्॥

इति द्वितीयोऽर्थः।

अथ तृतीयः।

यदेतदादित्यान्तर्वर्ति ज्योतिर्मयं रूपं, यच्चेदं अध्यात्मं अधिदैवतं च अन्तर्यामिरूपं तदुभयमपि उमासहायस्य भगवतः परमशिवस्य रूपमित्यपि श्रुतिस्मृतिभ्योऽवगम्यते। तथा हि तैत्तिरीयके, "आदित्यो वा एष एतन्मण्डलं तपति"[20] इत्यादिना आदित्यमण्डलान्तर्वर्तिनं पुरुषमुपक्रम्य तस्य सर्वात्मकत्वमुक्त्वा सद्योजातादिपरमशिवमूर्तिभेदप्रतिपादकान् पञ्चब्रह्ममन्त्रान् आम्नाय अनन्तरमधीयते "नमो हिरण्यबाहवे हिरण्यवर्णाय हिरण्यरूपाय हिरण्यपतयेऽम्बिकापतय उमापतये पशुपतये नमो नमः" इति।[21] अत्र हिरण्यवर्णस्य आदित्यान्तर्वर्तिनः पुरुषस्य परमशिवसाधारणं स्पष्टमेव उमापतित्वादिकं रूपमुपदिश्यते। तथा शतरुद्रीये भगवान्नीलकण्ठ एव गोपप्रायानपि जनानत्यन्तमूढान्

20 तै० आ० १०.१२.
21 तै० आ० १०.२२.

स्त्रीजनानपि आत्मनो दर्शनदानेन स्वयमनुग्रहीतुं आदित्यरूपेण दयया प्रतिदिनमाविर्भवतीति प्रतिपाद्यते 'असौ योऽवसर्पति नीलग्रीवो विलोहितः। उतैनं गोपा अदृशन्नदृशन्नुदहार्यः। उतैनं विश्वा भूतानि स दृष्टो मृडयाति नः" इति।[22] एवं श्रुत्यन्तरेष्वपि द्रष्टव्यम्।

छान्दोग्ये तु हिरण्मयरूपमात्रं आदित्यान्तर्वर्तिन उपन्यस्तम्। न तु तत्र शिवविष्णोरसाधारणं किमपि रूपं श्राव्यते। पुण्डरीकाक्ष इति विष्णोरभिधानम्। श्रुतिर्हि न तत्र श्रूयते। अपि तु 'यथा पुण्डरीकमेवमक्षिणी' इति वाक्ये द्विवचनान्तेन अक्षिपदेन नेत्रद्वयमुक्तम्। एतयोर्विकसितपुण्डरीकसाम्यमात्रमुपवर्ण्यते। तत्तु त्रिणेत्रेऽपि भगवति परमशिवे संभवत्येव। तृतीयनेत्रस्य निमीलितत्वेन तस्यापि लोचनद्वयमात्र एव विकसितपुण्डरीकसादृश्यसंभवात्।

अपि च, गायत्रीमन्त्रे श्रूयमाणो भर्गशब्दः अकारान्त एव, न तु सकारान्तः। तच्च असाधारणं परमशिवस्य भवत्यभिधानम्। "हरः स्मरहरो भर्गः" इति कोशानुशासनात्।[23] अस्य च भर्गशब्दस्य 'धियो यो नः' इति तृतीयपादे श्रुतेन यच्छब्देन सह विशेष्यतयान्वयः। तथा च स्मृतिर्भवति। "देवस्य सवितुर्मध्ये यो भर्गो नो धियः सदा प्रचोदयात् तत् वरेण्यं धीमहीत्यन्वयक्रमः।"[24] एवं च देवस्य सवितुर्मध्ये यः हिरण्मयरूपवत्त्वेन विकसितपुण्डरीकसदृशनयनद्वयशालितया च [illegible] भर्गः परमशिवः नः धियः प्रचोदयात् तत् तं वरेण्यं [illegible] प्रार्थनीयं धीमहि ध्यायाम [illegible]। उक्तलक्षणो भगवान् परमशिवो गायत्र्युपास्यः इति फलितम्।

22 तै० सं० ४.५.१.३.
23 अ० को० १.१.३३ cf. भर्गो ह नामोत यस्य देवाः। (ऋ० १०.६१.१४)
24 निरुक्तभाष्ये। (स्मृ० मु० आ० का०)

अत्रायं श्लोकः ।

> उत्फुल्लारुणपुण्डरीकसुषमासंरज्जदक्षिद्वयम् ।
> निर्मृष्टद्रुतहेमनिर्मलतनुं नीलाम्बुदाभं गळे ॥
> उत्संज्ञाक[25]मुमासनाथमुडुराट्कोणावतंसं नृणाम् ।
> अन्तर्यामिणमर्कमण्डलगतं भर्गं सदा भावये ॥

इति तृतीयोऽर्थः ।

अथ चतुर्थः ।

यदिदं हिरण्मयम् अन्तर्यामिरूपं विष्णोश्शिवस्य वा गायत्र्युपास्यम् उपन्यस्तम् । तत्र किंचिद्विवेचनीयम् । यदेतदादित्ये हिरण्मयरूपं, किमस्य तेनैव रूपेण अस्मद्धीप्रेरकत्वं उत रूपान्तरेणेति । तेनैव रूपेण अस्मद्धीप्रेरकत्वं तु न संभवति । तस्य रूपस्य अस्मच्छरीरान्तः प्रवेशानुपपत्तेः । ज्योतिर्मयस्य अन्यस्य वा एकस्य शरीरस्य शरीरान्तरान्तरवस्थानायोगात् । किन्तु रूपान्तरमेव ऐश्वरं अस्मद्धृदयगुहायां अन्तर्यामितया प्रकाशत इति युक्तं वक्तुम् । अन्तर्यामिणो हि प्रेर्यशरीरातिरेकेण न पृथक् शरीरमस्ति । अन्तर्यामिब्राह्मणे 'यस्य पृथिवी शरीरं', 'यस्य आपश्शरीरं', 'यस्य आदित्यश्शरीरं'[26] इत्यादिना प्रतिपर्यायं प्रेरयितव्यपृथिव्यादिकमेव अन्तर्यामिणः शरीरं नातोऽतिरिक्तमिति स्पष्टमाम्नायते । तथा च स्वरूपेण अशरीर एव परमात्मा सर्वेषु भूतेष्वन्तर्यामीति ज्ञायते । शरीराभावाच्च न तत्रान्तर्यामिणि विष्णोश्शिवस्य वा परमार्थतः किमपि रूपं शक्यं कल्पयितुम् । स एव च अशरीरः सर्वभूतगुहाधिवासः परमात्मा गायत्रीमन्त्रेणापि प्रतिपाद्यते । "उद्यन्तमस्तंयन्तमादित्यमभिध्यायन्"[27]

25 तस्योदिति नाम स एष सर्वेभ्यः पाप्मभ्य उदितः ।
(छा० उ० १.६.६–७)
26 बृ० उ० ३.७.३, ४, ९.
27 तै० आ० २.२.

[illegible] विदधती श्रुतिरपि 'ब्रह्मैव सन् ब्रह्माप्येति'[28] इति [illegible] ब्रह्मभावं फलं अभिदधाना गायत्र्युपास्यं परमात्मानमेव [illegible] ।

न ह्यन्यध्यानादन्यदवाप्यते । ब्रह्मोपासीन एव हि ब्रह्माप्येतीति [illegible] । यद्यपि शैवं वैष्णवं च परमात्मन एव रूपं; तथापि [illegible] उपासकानुग्रहार्थं अंगीकृतं मायिकमिति न तत् परमात्मनः [illegible] स्वरूपम् । इह तु परमार्थं ब्रह्मैव मन्त्रेणावबोध्यते । [illegible] 'ब्रह्मैव सन् ब्रह्माप्येती'त्यत्र उपासकस्य पूर्वमेव ब्रह्मभावं सिद्धं [illegible] । सिद्धस्यैव हि परमार्थतः ब्रह्मभावस्य अज्ञानतिरोहितस्य [illegible] इति तत्वम् ।

[illegible] मन्त्रस्थोऽकारन्त एव स्यात्, सकारान्तो वा । [illegible] भासकत्वमेव तदर्थं इति युक्तम् । तच्च मुख्यं आत्म[illegible] संभवति, नान्यस्य । न खलु आदित्यादेर्बाह्यज्योतिषः [illegible] वा आध्यात्मिकस्य सर्वावभासकत्वमस्ति । [illegible] तदभावात् । तत्प्रकाशस्यापि आत्मचैतन्याधीनत्वात् । "[illegible] सर्वम्"[29] इति श्रुतेः । सुषुप्तिसमाध्योः आदि[illegible] अत्यभावाच्च । तस्मात् सर्वव्यापकं स्वप्रका[illegible] ब्रह्मैव गायत्र्या प्रतिपाद्यत इति युक्तम् । [illegible] परस्तात् ।

[illegible] व्याख्यायते । अत्र तृतीयपादेन शुद्धः अहंपदार्थः [illegible] । देवस्य सवितुर्वरेण्यमिति शुद्धः तत्पदार्थः ।[30]

28 तै० आ० २.२.
29 क० उ० २.२.१५, मु० उ० २.२.१०.
30 [illegible]कारणं तत्त्वं तत्पदार्थः स उच्यते ।
[illegible] परिच्छिन्नो जीवस्तु त्वंपदाभिधः ॥
([illegible] ३.११)

यत्तच्छब्दाभ्यां च तयोरैक्यमनुभाव्यमानं धीमहीत्यनेन अनुसन्धीयते इति स्थितिः।

पदार्थस्तु, नः–मनुष्यादिस्थावरान्तानां जीवात्मनां। अत्र 'न' इत्यनेन अहंप्रत्ययगोचराः क्षेत्रक्षेत्रज्ञसंघातरूपाः आत्मनो निर्दिश्यन्ते। धियः–विज्ञानानि। उपलक्षणमिदं सर्वेषां मनः परिणामानाम्। तेन सुखदुःखशोकमोहरागद्वेषसंशयनिश्चयाद्यनन्तप्रभेदाः अन्तःकरणपरिणामा गृह्यन्ते। धीगुणं तु प्रेरकस्यात्मनो नित्यप्रकाशरूपत्वख्यापनार्थं क्रियते। विज्ञानमेव हि विषयप्रकाशकमिति लौकिकाः प्रतियन्ति। तान्त्रिकाश्च केचिद्विज्ञानमेव विषयाणां आत्मस्वरूपस्य च अवभासकमिति मन्यन्ते। आत्मानं च अप्रकाशरूपमेव ते घटादिवदभिप्रयन्ति। तच्च नोपपद्यते। न ह्युत्पत्तिविनाशशालिनां विज्ञानभेदानां प्रकाशदातरि मूलभूते नित्यप्रकाशे कस्मिंश्चिदसति तेषां विषयावभासकत्वमुपपद्यते। तथा सति विज्ञानोत्पत्तिविनाशयोः तदभावस्य च अप्रकाशापत्तेः। तदानीं च विज्ञानाभावात्। किंच विज्ञानप्रकाशवादे सुषुप्तमसाक्षिकमप्रकाशमेव स्यात्। न हि सुषुप्ते विज्ञानमस्ति। एतेन आत्मनो विज्ञानभास्यत्वभ्रमो दूरापास्तः। विज्ञानाभावेऽपि सुषुप्तसाक्षिणः तस्य स्वतःप्रकाशरूपत्वात्। आत्मप्रकाशसंवलितमेव हि विज्ञानं विषयावभासनक्षमं भवति। न त्वसति नित्यात्मप्रकाशे। तथा च बोधात्मिकां धियं सर्वामपि उत्पत्तिवेलायामेव प्रकाशमानां विषयावभासनक्षमां च यः प्रेरयन् भाति, स नित्यप्रकाश एव प्रत्यगात्मा इति ख्यापयितुं धिय इति विशिष्य उक्तम्। सर्वधीसाक्षिविषयम् ईदृशमेवात्मज्ञानम् अमृतत्वाय कल्पते। न हि विज्ञानादिषु अनित्यवस्तुषु आत्मत्वबुद्धिः आत्मनः अमृतत्वाय भवति। तथा च श्रुत्यन्तरं—"प्रतिबोधविदितं मतममृतत्वं हि विन्दते"[31] इति।

31 के० उ० २.४.

यः–एकश्चिदात्मा, प्रचोदयात्–प्रेरयति, विषयावभासनरूपस्वव्यापारक्षमां करोति। भासयतीत्येतत्। अत्र 'न' इति 'धिय' इति च बहुत्वव्यपदेशेन अस्मत्प्रत्ययगोचरेषु शरीरेन्द्रियान्तःकरणान्तानामेव भेद इति बोध्यते। तेन भेदावलंबिनां वर्णाश्रमत्वकर्तृत्वाहन्ताद्यनेकनिमित्तकलौकिकवैदिककर्मोपास्त्यादिसर्वव्यवहाराणां तदालम्बनत्वमिति विवेचितं भवति।

न हि व्यवहारसिद्धं शरीरेन्द्रियान्तःकरणतद्धर्मादिभेदमनाश्रित्य आत्मनो भेदः शक्यो निरूपयितुं वर्षशतेनापि। ये तु तार्किकादयः पारमार्थिकमेव आत्मनः स्वरूपभेदं तर्कैः प्रतिष्ठापयन्ति, ते भेदशालिनः शरीरेन्द्रियान्तःकरणान्तानेव अहंप्रत्ययगोचरान् आत्मत्वेन भ्राम्यन्ति। न तु तेषामवभासकं नित्यशुद्धमात्मतत्वं अवबुद्ध्यन्ते। अपि च 'न' इत्यनेन भास्यभासकरूपान् क्षेत्रक्षेत्रज्ञसंघातात्मनः निर्दिश्य तेषां मध्ये भासकं यत्क्षेत्रज्ञरूपं तद्वाचिना एकवचनान्तेन 'य' इत्यनेन क्षेत्रज्ञस्य साक्षिण एकत्वं भासकत्वं च उच्यते, 'यः प्रचोदयात्' इति।

तथा च धीपर्यन्तानां क्षेत्रांशानां तत्प्रेरकस्य क्षेत्रज्ञस्य च प्रेर्यप्रेरकभावेन विवेकः प्रदर्शितो भवति। भास्यभासकयोरैक्यायोगात्। एकस्यैव चिदात्मनः श्रुतिस्मृतियुक्तिभिः सर्वक्षेत्रावभासकत्वमुपपद्यते। न तु तस्य भेदोऽस्ति सत्यपि क्षेत्रभेदे। तथा च श्रुतिः—"यथा ह्ययं ज्योतिरात्मा विवस्वानपो भिन्ना बहुधैकोऽनुगच्छन्। उपाधिना क्रियते भेदरूपो देवः क्षेत्रेष्वेवमजोऽयमात्मा॥" इति। स्मृतिश्च भगवद्गीताख्या—"यथा प्रकाशयत्येकः कृत्स्नं लोकमिमं रविः। क्षेत्रं क्षेत्री तथा कृत्स्नं प्रकाशयति भारत॥"[32] इति।

योगिनां कायव्यूहस्थले एकस्यैवात्मनः सर्वशरीरावभासकत्वं अकामेनापि अभ्युपगन्तव्यम्। तस्मान्नास्त्यात्मभेदः। तदेवं क्षेत्रज्ञः प्रत्यगात्मा शुद्धः प्रदर्शितः। तस्य परेणात्मना अभेदमाह 'तत्' इति।

32 भ० गी० १३.३३.

तत्सर्वक्षेत्रावभासकप्रत्यगात्मरूपं ब्रह्मण एव हि सर्वेषु क्षेत्रेषु प्रत्यगात्मतया प्रवेशः श्रूयते । "तत्सृष्ट्वा, तदेवानुप्राविशत्"[33] "स एष इह प्रविष्टः"[34] इत्याद्यासु श्रुतिषु ।

सवितुः–उत्पादयितुः, सर्वस्य जगतः उपलक्षणमिदं स्थितिप्रलययोरपि । देवस्य–उक्तसृष्ट्यादिभिः क्रीडतः सृष्ट्यादिकं हि परमेश्वरस्य लीलैव । "लोकवत्तु लीलाकैवल्यम्"[35] इति न्यायात् । अनेन तत्पदवाच्यं मायाशबलं ब्रह्म निरूपितं । तस्य वरेण्यं–प्रार्थनीयं, तदपेक्षयाप्युत्कृष्टं निरुपाधिकमित्येतत् । भर्गः–भासकचिद्रूपमित्येतत् । अत्र वरणीयमित्यनेन स्वतस्सर्वाभिलषणीयनिरतिशयानन्दरूपत्वमुच्यते । आनन्दस्य च अप्रकाशमानस्य पुरुषार्थत्वायोगेन तस्य प्रकाशमानत्वरूपं चिद्रूपत्वं भर्गश्शब्देनोच्यते । जगत्कारणमायोपाधिकरूपाधिष्ठानत्वोक्त्या अबाधिततत्त्वरूपं सद्रूपत्वमुक्तम् ।

तथा च सत्यज्ञानानन्दलक्षणं ब्रह्म निरूपितं भवति । तत्रापि शुद्धप्रत्यगात्माभेदबोधकेन तत्पदेन सवितृरूपमविशेषयित्वा वरेण्यरूपविशेषणेन विज्ञायते यज्जगत्कारणरूपं मायोपाधिकं न तत्प्रत्यगात्माभिन्नम् । किन्तु तस्याप्यधिष्ठानं शुद्धचैतन्यमेव भवति । तथा च तैत्तिरीयके श्रूयते–"स यश्चायं पुरुषे, यश्चासावादित्ये, स एकः"[36] इति । एवमुपपादितं यदात्मब्रह्मणोरैक्यं, तदद्वितीयं स्वरूपं, धीमहि-ध्यायामः इति । एवमद्वितीयपरिपूर्णात्मस्वरूपानुसन्धानपरोऽयं गायत्रीमहामन्त्र इति स्मृतिरपि[37] विवेचयति—

33 तै० उ० २.६.

34 बृ० उ० १.४.८.

35 ब्र० सू० २.१.३३.

36 तै० उ० २.८, ३.१०.

37 स्मृतिभास्करे (स्मृ० मु० आ० का०)

"तदित्येतत्परं ब्रह्म ध्येयं तत्सूर्यमण्डले ।
सवितुः सकलोत्पत्तिस्थितिसंहारकारिण ॥

वरेण्यमाश्रयणीयं यदाधारमिदं जगत् ।
भर्गः स्वसाक्षात्कारेणाविद्या तत्कार्यदाहकम् ॥

देवस्य ज्ञानरूपस्य स्वानन्दात्क्रीडतोऽपि वा ।
धीमह्यहं स एवेति तेनैवाभेदसिद्धये ॥

धियोऽन्तःकरणे वृत्ती प्रत्यक्प्रवणकारिणीः ।
य इत्यरूपमव्यक्तं सत्यज्ञानादिलक्षणम् ॥

नोऽस्माकं बहुधाव्यस्तभेदेनानेकदेहिनाम् ।
प्रचोदयात्प्रेरयतु सत्यज्ञानादिलक्षणः ॥"

अत्रार्थे श्लोकः—

ज्ञानाज्ञानमुखं समस्तजगदप्येकेन येन स्फुरेत् ।
यस्मिन्सर्वमिदं जगद्धि रजतं शुक्ताविव द्योतते ॥

महायोगिवर्यशुद्धमप्रभृतिभिर्यद्धार्यते सर्वदा ।
चैतन्यं जडवर्णगन्धरहितं ज्योतिस्तदस्म्यान्तरम् ॥

इति ।

इत्थमत्यल्पसंक्षेपात् श्रुतिस्मृत्यनुसारतः ।
अतिपुण्यस्य गायत्रीमन्त्रस्यार्थो निरूपितः ॥

सारभूतं यदत्र स्यात्तद्ग्राह्यमखिलैर्जनैः ।
मानुष्यकप्रमादोत्थमन्यत्स्यान्नाम किंचन ॥

॥ ओं तत् सत् ॥

மகாமகோபாத்யாய
ஸ்ரீ பைங்காநாடு கணபதி சாஸ்திரிகள்

யஸ்யாந்தருஜ்வலதி திவ்யபரார்த்ததத்வ-
மஜ்ஞானரூபதிமிரம் பரிமார்ஜ்ஜயந்தம்
தம பாஸ்கரம் குருவரம் ஸகலாகமார்த்த-
போதப்ரதம் கணபதிம் மனஸா ஸ்மராமி.

எவருடைய உள்ளத்தில் பரமார்த்த தத்துவம் ஒளி விசுகிறதோ, அறியாமை இருளைப் போக்குபவராகவும் ஒளி விளக்கத் திரு உருவமாகவும் குரு சிரேஷ்டர் ஆகவும் வேதங்களின் அறிவுச் செல்வத்தைக் கொடுப்பவருமாக இருக்கின்ற அந்த கணபதியை உள்ளத்தில் எண்ணுகிறேன்.

இந்தப் பிறப்பில் ஈசுவரனுடைய கருணையினால்தான் மனிதப் பிறவி பெறுகிறான். இவ்விதம் இருந்தும் எல்லோரும் அறிவு உள்ளவர்களாக ஆவது இல்லை. பிறவிப் பயன் அடைவதற்காக முயற்சியும் எல்லோராலும் செய்யப் படுவதும் இல்லை.

பகவத் கீதை இப்படிச் சொல்லுகிறது :

மனுஷ்யாணாம் ஸஹஸ்ரேஷு கஸ்சித் யததி ஸித்தயே
யததாமபி ஸித்தானாம் கஸ்சின்மாம் வேத்தி தத்வத:

ஆயிரம் மனிதர்களில் யாரோ ஒருவன்தான் அறிவைத் தேட முயற்சி செய்கிறான். அப்படி முயற்சி செய்பவர்களில் யாரோ ஒருவனதான் என்னை உண்மையில் தெரிந்துகொள்கிறான்

அறிவாளிகளாக உள்ள மனிதரிலும் எல்லோரும் எல்லாம் அறிந்த புலவனாக ஆவது இல்லை. எல்லாம் அறிந்த புலவர்களுக்குள்ளேயும் மகா புருஷர்கள் குறைவுதான். மகா புருஷர்களின் சேவையானது பாக்கியம் உள்ளவர்களுக்குத் தான் கிடைக்கிறது.

துர்லபம் த்ரயமேவைதத் தைவானுக்ரஹஹேதுகம்
மனுஷ்யத்வம் முமுக்ஷுத்வம் மஹாபுருஷஸம்ஸ்ரய:.

என்று ஸ்ரீ சங்கர பகவத் பாதர்களும் கூறியிருக்கிறார்.

மகாமகோபாத்யாய ஸ்ரீ பைங்காநாடு கணபதி சாஸ்திரி என்ற மகான் பொது மக்களைத் தனது அறிவொளி

யால் அருள் பாலிப்பதற்கு (அதாவது எல்லோரையும் அறிவாளிகளாகச் செய்வதற்கு) இந்த பாரத நாட்டில் பிறந்து மகா புருஷர் ஆனார்.

தஞ்சாவூர் மாவட்டத்தில் மன்னார்குடிக்கு அருகில் சுமார் எட்டு கிலோ மீட்டர் தொலைவில் துலஜேந்திரபுரம் என்ற பைங்காநாடு கிராமம் இருக்கிறது. அந்த ஊரில் 1871-ம் ஆண்டு ஏப்ரல் திங்கள் 28-ம் நாள் திரு கணபதி சாஸ்திரிகள் பிறந்தார். அவர் பிறப்பால் அந்த சிற்றூர் பெருமை அடைந்தது. இவருடைய தந்தை திரு சுப்பிரமணிய சாஸ்திரிகள், யஜுர் வேத பண்டிதர். பழுத்த சிவ பக்தர். அன்னையார் திருமதி சீதாலட்சுமி. இறை திருப்பணிகளில் ஈடுபாடும் சிறந்த குண நலன்களும் உடையவர் வேத விற்பன்னரான திரு அனந்தராம சாஸ்திரிகள் அவருடைய பாட்டனார் ஆவார்.

கணபதிக்கு ஆரம்பக் கல்வி தாயின் தந்தையாராகிய திரு சுவாமிநாத சாஸ்திரிகளால் சொல்லித் தரப்பட்டது. இப் பெரியவர் வேதாரண்யத்தில் தமது பள்ளியில் தலைமை ஆசிரியராக இருந்தார்.

1879-ம் ஆண்டில் கர்பாஷ்டம வயதில் உபநயனம் செய்யப்பட்டது. அதற்குப் பிறகு முறைப்படி வேதாத்யயனம் செய்து பைங்காநாடு வெங்கடேச சாஸ்திரிகள் மூலம் காவிய, இலக்கிய, அலங்காரம் படித்தார். ஸ்ரீ வாக்தேவி, கணபதி சாஸ்திரிகளை இளம் வயதிலேயே ஆட்கொண்டு அருள் செய்து விட்டார். தன் பதினைந்து வயதிலேயே 'கடாக்ஷ சதகம்' என்னும் பக்தி ரசம் ததும்பும் தோத்திரம் எழுதினார். (அம்பாள் திருக் கருணையே காரணம்) திரு சாஸ்திரிகளால் செய்யப்பட்ட நூல்களில் இதுவே முதல் நூலாகும.

பிறகு மகாமகோபாத்யாய பிரம்மஸ்ரீ தியாகராஜமகி என்ற ராஜூ சாஸ்திரிகளை அடைந்து மேற்கொண்டு கல்வி கற்க தனது குருவாக ஏற்றுக்கொண்டார். திரு ராஜூ சாஸ்திரிகளிடம் குருவைப் போற்றிப் பணிந்து தர்க்க, வ்யாகரண, மீமாம்ஸா போன்ற வேதாந்தா சாஸ்திரங்கள் எல்லாம் கற்று கல்வி கேள்வி அறிவில் உயர்வு பெற்றார்.

ஆசிரியப் பண்பில், ஒழுக்கத்தில் சிறந்தவரான சாஸ்திரிகளும், மாணவரின் கற்கும் திறனிலும் நுண் அறிவிலும்

சிறப்பிலும் பண்பிலும் கவரப்பட்டு பற்று கொண்டவர் ஆனார்.

இதற்குப் பிறகு திரு கணபதி சாஸ்திரிகள் இல்லற வாழ்க்கையை மேற்கொண்டார்.

இப்படி இருக்கும்பொழுது கோநேரிராசபுரம் என்னும் சிற்றூரில் சாம்பசிவ அய்யர் என்ற மகான் வசித்து வந்தார். வடமொழியைப் பரப்புவதில் ஈடுபட்டிருந்த திரு சாம்பசிவ அய்யர், அந்த ஊரில் இருக்கும் ஸ்ரீவித்யா என்ற அச்சகத்தில் பதிப்பாசிரியராக இருந்தார். வேதாந்த சாஸ்திரத்தைப் பரப்புவதற்காக அச்சிட்டு இருந்த அத்வைத மஞ்சரி முதலிய ஏடுகளை ஒப்பு நோக்குவதற்காகவும் வேதாந்தத்தில் ஈடுபாடு கொண்ட மாணவர்களுக்குப் பாடம் சொல்லிக் கொடுப்பதற்காகவும் துணை செய்பவர்களைப்பெற திரு ராஜூ சாஸ்திரிகளை மன்னார்குடி சென்று திரு சாம்பசிவ அய்யர் வணங்கி நின்றார். திரு ராஜூ சாஸ்திரிகள் தமது மாணவரான கணபதி சாஸ்திரிகளை இதற்காக நியமித்தார். விருப்பம்போல் திரு சாஸ்திரிகள் கோநேரிராசபுரம் சென்று 'அத்வைத மஞ்சரி' முதலிய ஏடுகளை அச்சிட ஈடுபட்டதுடன் பல்வேறு சாஸ்திர ஏடுகளைப் படிக்க விருப்பம் உள்ள மாணவர்களையும் இளைஞர்களையும் கற்று முதிர்ந்தவர்களையும் கண்டு கல்வி அறிவு வழங்கினார். அங்கு மனோரஞ்சகமாகவும் அறிவொளி வளர்ப்பதாகவும் உள்ள பல காப்பிய, நாடக நூல்களை இயற்றினார்.

வடநாட்டிலிருந்து வந்த சிறந்த யோகிகளிடம் இருந்து வைத்திய, யோக சாஸ்திரங்களைப் பயின்றார். பழமானேரி சுவாமிகளிடம் இருந்து வேதாந்தத்தில் மேல்படிப்புபடித்தார்.

1892-ம் ஆண்டில் திருவனந்தபுரத்தில் துலாபார மஹோத்சவம் தொடர்பாய் நடந்த அறிஞர் அவையில் பங்கு கொண்டு பேரறிஞர்களால் பெருமை படுத்தப் பட்டார். இவருடைய துரிதமாக கவி பாடும் திறமையைக் கண்டு கேரள அரசர் திரு ராமவர்மா 'கச்சபி' என்ற பட்டத்தை வழங்கினார். 1900-ம் ஆண்டில் ஹுப்ளி நகரத்தில் நடந்த சங்கராசாரிய உத்சவ மண்டலியில் ஒன்று சேர்ந்த அறிஞர்களை துவாரகா மட அதிபதிகளான ஸ்ரீ சங்கராசாரியார் அத்வைத சித்தாந்தம் குறித்து சில நுட்பமான ஏழு கேள்விகள் கேட்டார்கள். அறிஞர்கள் பலரும் அந்த ஏழு கேள்விகளுக்கு பதில் எழுதி மடாதிபதிகளுக்குக் கொடுத்தார்கள். ஆனால் அதில் திரு கணபதி சாஸ்திரிகள் எழுதிய விரிவான மேற்கோள்களு

டன் கூடிய அறிவுபூர்வமான பதில் மிகவும் சிறப்பாக இருந்தது என்று ஸ்ரீ துவாரகா மடாதிபதிகள் ஏற்றுக்கொண்டார்கள். மேலும் மகிழ்ந்து 'வேதாந்த கேசரி' என்ற பட்டத்தையும் வழங்கிப் பெருமை செய்தார்கள்.

திரு சாஸ்திரிகள் 1901-ம் ஆண்டு அத்வைத சபையில் அங்கம் வகித்தார். அது முதல் பத்து ஆண்டு காலம் அத்வைத சபையை நடத்துவதில் முக்கிய பங்கு கொண்டார். 1905ம் ஆண்டு திரு சாஸ்திரிகள் ஸ்ரீ காமகோடி பீடத்தில் ஆஸ்தான அறிஞராகப் பதவி ஏற்ருர்கள். திரு சாஸ்திரிகள் காமகோடி பீடாதிபதிகளான அருள்மிகு சந்திரசேகரேந்திர சரஸ்வதி சுவாமிகளுக்கு காப்பியங்களையும், சாஸ்திரங்களையும் கற்பிக்கும் பெரும் பாக்கியத்தை அடைந்தார்கள். இந்த சமயத்தில் அந்த மடத்தில் பகவத் கீதை, ஞான வாசிஷ்டம், ஸூதசம்ஹிதை ஆகிய ஏடுகளைப்பற்றி பல சிறந்த சொற்பொழிவுகள் ஆற்றினார்கள்.

1911-ம் ஆண்டில் கேரளத்தில் உள்ள கள்ளிக்கோட்டை பாலக்காடு முதலிய இடங்களில் செய்யப்பட்ட பிரம்மசூத்திரம், உபநிடதம், பகவத்கீதை ஆகியவற்றைப்பற்றி நடத்திய சொற்பொழிவுகள் மக்களை வெகுவாகக் கவர்ந்தன. கள்ளிக்கோட்டை அரசரான சாமூதிரி ராஜா திரு சாஸ்திரிகளுடைய பெரும் புலமையை அறிந்து பல வெகுமதிகளை அளித்தார்

பேரறிவாளன் அல்ப ஆயுள்லோ சந்ததி இல்லாமலோ ஏழ்மையானவனகவோ இருப்பான் என்ற ஆன்றோர் வாக்கு திரு சாஸ்திரிகளைப் பொருத்த வரையில் உண்மையானதாக இருந்தது. திரு சாஸ்திரிகள் அல்ப ஆயுளில் மகப்பேறும் இல்லாத துயரத்தை அடைந்தார்

இங்ஙனம் இருந்தபொழுதிலும் அவர் பரம்பொருள் நினைவில் ஈடுபட்டு திரு சங்கர பகவத்பாதர், திரு சதாசிவப் பிரம்மேந்திர சரசுவதி முதலிய பெரியவர்களால் அருளப்பட்ட கிரந்தங்களை படித்துக்கொண்டு ஞானம் நிலைத்தவராக காலம் கழித்தார்கள்.

1912-ம் ஆண்டு தமது கடைசிக்காலம் நெருங்கி விட்டது என்பதை உணர்ந்தார். அது முதல் விதிப்படி ஆபத் சந்நியாஸத்தைக் கைக்கொண்டார்கள். உடனே பூத உடல் விட்டு

புகழ் உடம்பு அடைந்தார்கள்.

இவருடைய புலமையைப்பாராட்டி, புகழுடம்பு எய்திய பிறகு இங்கிலாந்து அரசு மகாமகோபாத்யாய என்ற அரும் பெரும் விருது வழங்கி கௌரவித்தது.

திரு கணபதி சாஸ்திரிகள் 41 ஆண்டுகள் மட்டுமே இந்தப் பூமியில் வாழ்ந்திருந்தாலும் அந்த மிகக் குறைந்த வாழ்நாளில் பல மாணவர்களுக்கு கற்பித்தும் பல்வேறு நூல்களை எழுதியும் இருக்கிருர்கள்.

அவர்கள் எழுதிய நூல்களில் சிலவற்றைக் கீழே தருகிறோம்.

வைதிக - கர்மகாண்ட கிரந்தங்கள் :

முகுரம், காலஸ்வரகௌமுதீ, காயத்ரீபாஷ்யம், யஜ்ஞவைபவப்ரகாச:, முகுரமுகமுத்ரணம், ஆபஸ்தம்ப-பித்ருமேதஸூத்ரவ்ருத்தி:. சபிண்டீகரணவிதி, சபிண்டீ: கரணாசௌசநிர்ணய:, தீபாவளீநிர்ணய:, விபூதிதாரணம்

வேதாந்த கிரந்தங்கள் :

ஈசோபநிஷத்விபூதி:, கேனோபநிஷத்விபூதி:, [illegible]த்தி:, அதசப்தார்த்தவிசார:, சாரீரகமீமாம்ஸா [illegible], நி.ஶ்ரேயஸநிஸ்ரேணி:, ஆசார்யோக்திவிபூஷணம், [illegible]விருத்திசதகம், யோகீஸ்வரதர்சனமஹிமா, ஆசா-[illegible]ணம், கர்மஜ்ஞம் சித்தகத்திப்ரகார:. த்ரவ்யகுணப்ரகாச: [illegible]விதிவாக்யார்த்த..

காவ்ய - நாடக கிரந்தங்கள் :

[illegible]சரிதம், தடாதகாபரிணய, சாரசிகாஸந்தான:, [illegible], ரசிகபூஷணம், அந்யாபதேசபஞ்சாசத், லக்ஷ்மீ-[illegible], வ்ருத்தமணிமாலா, பர்யாயோக்திசதவ்யாக்யா, [illegible]ஜ்யலக்ஷ்மீபரிணய:.

ஸ்தோத்திர கிரந்தங்கள் :

கடாக்ஷசதகம், ஸாரஸ்வதஸஹஸ்ரம், துரகசதகம், பரமேஸ்வராஷ்டகம், மகாமாயாஷ்டகம், சூர்யத்வாதசம், [illegible]ஷ்டகம், சுப்ரஹ்மண்யாஷ்டகம், சனைஸ்சராஷ்-

டகம், க்ருஷ்ணத்வாதசகம், குருவாயுபுரேசாக்ஷரமாலாஸ்தவ: ஸ்ரீவாதபுரநாதாஷ்டகம், குருவாயுபுரநாதபஞ்சரத்னம், தேசிகதண்டகம், ஸ்ரீசங்கராசார்யாஷ்டோத்தரம், குருராஜஸப்ததி:, ஆர்த்திஹராஷ்டகம், தேவீத்வாதசமஞ்சரீ, கும்பேசாஷ்டகம், தேவ்யஷ்டப்ராஸ:, மூகப்ரஸாதாதர்ச:, அனந்தபத்மநாபஸ்துதி:, ஆசீர்வாதமஞ்சரீ.

தொகுக்கப்பட்ட கிரந்தங்கள் :

ந்யாயரக்ஷாமணி:, ஸ்ரீருத்ரபாஷ்யம், காச்யபக்ஷேத்ரமாகாத்ம்யம், மஹாபாரதம்-சாந்திபர்வம் (தமிழ்).

॥ गायत्रीमन्त्रः ॥

ॐ भूर्भुवस्वः ।

तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि ।

धियो यो नः प्रचोदयात् ॥

காயத்ரீ மந்திரம்

ஓம் பூர்புவ:ஸ்வ:.

தத்ஸவிதுர் வரேண்யம் பர்கோ தேவஸ்ய தீமஹி.
தியோ யோ ந: ப்ரசோதயாத்.

(எந்தத் தேவன் எங்களுடைய புத்தி விருத்திகளை தூண்டுகிறானோ அந்த ஸவிதாவினுடைய சிறப்பான தேஜஸ்ஸை தியானம் செய்கின்றோம்).

|| ஸ்ரீ: ||

காயத்ரீ பாஷ்யம்

மோக்ஷமார்கபரிஷ்காரஹேதவே மூர்த்திதாரிண:
ஸ்ரீசங்கரார்யசரணுன் சரணம கரவாமஹை. 1

1. ஸ்ரீ கைலாசபதியான பரமசிவன் மக்களுக்கு மோட்ச மார்க்கத்தைப் பற்றி தெளிவு படுத்துவதற்காக சரீரத்தை எடுத்துக்கொண்டு இப்பாரின்கண் அவதரித்த ஸ்ரீ சங்கர பகவத் பாதாவின் பாத கமலங்களைச் சரணமாக அடைகிறோம்.

அவ்யாஜகருணாமூர்த்திமவித்யாதவாந்தபாஸ்கரம்
ஸ்ரீத்யாகராஜமகினம் தேசிகேந்தரமஹம் பஜே. 2

2. கபடமற்ற கருணை சொரூபியாயும் அஞ்ஞானமாகிற இருளுக்கு சூர்யனையும் இருக்கின்ற ஸ்ரீ தியாகராஜமகீ என்னும் குருச்ரேஷ்டரை நான் சேவிக்கிறேன்.

ச்ருதிஸ்ம்ருதிதிஹாஸானி ச்ருத்வா ஸத்ஸம்ப்ரதாயத:
சாவித்ரியா ஸாரபூதோ ƒர்த்த: ஸமக்ஷேபேண நிகத்யதே. 3

3 வேதம், ஸ்மிருதி, இதிகாசம் இவைகளை அறிந்து அற நெறியோரின் பழக்கத்தைப் பின்பற்றி 'சாவித்ரீ' என்னும் மகாமந்திரத்தின் சாரமான அர்த்தத்தை சுருக்கமாகச் சொல்லுகிறேன்.

காயத்ரீஜபநிஷ்டானும் ப்ராஹ்மணனும் ஹி தீமதாம்
த்யேயவஸ்துஸ்வரூபம் தத்யதாசாஸ்த்ரம் விவிச்யதே. 4

4, காயத்ரீ ஜபத்தில் மிகப் பற்றுதல் உள்ள அறிவாளிகளான அந்தணர்களுக்கு தியானம் செய்யத் தகுதியான சொரூபம் ஆனது சாஸ்திர முறைப்படி விவரிககப் படுகிறது.

உத்யந்தமஸ்தம்யந்தம் சாப்யாதித்யம் த்யாயதேதி ந:
ஸந்த்யாகர்மவிதாநாய ப்ரவ்ருத்தா சாஸ்தி ஸா ச்ருதி:. 5

5. சந்தியோபாசனத்தை விதிப்பதற்காக முன் வந்த வேதமானது '' உதிக்கின்றவனும் அஸ்தமிக்கின்றவனுமான ஆதித்யனை தியானம் செய்யுங்கள் '' என்று நமக்குக் கட்டளை இடுகிறது.

ஐஹிகாமுஷ்மிகச்ரேயோஹேதுரேஷோ ƒவகம்யதே
ஹ்ருதி[illegible]ரோதேன சாஸ்த்ரோக்தம த்யானமாந்தரம். 6

6. புலன்களை அடக்கி சாஸ்திரப்படி இருதயத்தில் தியானம் செய்வது என்பது இகபர சிரேயஸ்ஸிற்கு காரணம் என்று அறியப்படுகிறது.

பராஞ்சோ ஹி முக்யஸ்ஸர்வே த்யானநிஷ்டாபலாத்பரம்
அஸ்மாகமாஸ்சர்யகரீமகிலாம் ஸித்திமாபனுவன. 7

7. முன்னோர்களான முனிவர்கள் தியானத்தின் சக்தியால் நம் போன்றவர்கட்கு மிக வியப்பைத்தரும் எல்லா சித்திகளையும் அடைந்து இருக்கின்றனர்.

[illegible] த்யானமார்கோ ƒயமிதானீம் லுப்த ஏவ ந:
[illegible] ந [illegible] மஹர்ஷிகுல ஜேஷ்வபி, 8

8. சகல சித்திகளுக்கும் காரணமான இந்த த்யான மார்க்கம் இக்காலத்தில் நம்மிடம் மறைந்து விட்டது மகரிஷி வம்சத்தில் பிறந்தும் அந்தணர்களிடத்தில் சக்தி இல்லாமல் [illegible].

[illegible] த்யானமார்கஸ்ய குருசிஷ்யபரம்பரா
[illegible] ஹேதுர்யாபூத் ஸா சேதானீம விநாசிதா. 9

9. மிகவும் இரகசியமான தியான மார்க்கத்தின் நிலைநிற்பதற்கு குரு சிஷ்ய பரம்பரை ஒன்றே காரணமாக இருந்தது. அந்த குரு பரம்பரையும் இப்பொழுது அழிந்து விட்டது.

ஆ[illegible]ஹிமாத்ரேஸ்ச ம்ருக்யமாணே ƒபி யத்னத:
[illegible] த்யானசீலினௌ. 10

10. சேதுக் கடல் முதல் இமயமலை வரையிலும் சிரமப் பட்டு தேடிப் பார்த்தாலும் தியானத்தில் ஆழ்ந்து இருப்பவர்கள் இரண்டொருவர் இருப்பதே அரிது.

அ[illegible] சோச்யா ஸேயமார்யத்விஜன்மனும்
அத்யந்த[illegible] த்யானமார்கோ யதகாதீத்ருசீம் தசாம் 11

11. மிகவும் மேன்மையான தியான மார்க்கம் இந்நிலையை அடைந்து விட்டது என்பது ஆரியர்களான பிராமணர்களின் பொருட்டு மிக வருந்தத் தக்கதே

நஹி கஸ்சின் ம்ருகயதே ந ச கோ∫பி குதூஹலீ
ந ச சுஸ்ரூஷதே ப்ரீத்யா கஷ்டகாலஸ்ய சேஷ்டிதம். 12

12. ஒருவரும் இந்த தியான மார்க்கத்தை தேடுவதில்லை; இந்த வழியில் ஆர்வம் உள்ளவர்களாகவும் இல்லை. விருப்பத்துடன் கேட்கவும் விரும்புவதில்லை. காலத்தின் போக்கு மிகவும் கஷ்டமானதே.

ஸர்வஸ்யாஸ்ய நிதானம் து ஸம்ப்ரதி ப்ரதிபாதி மே
மூலபூதம் யதேதந்த: ஸந்தயோபாஸனமஸ்தமைத். 13

13. எல்லாவற்றிற்கும் அடிப்படையான சந்தியோபாசனம் அடியோடு போய்விட்டதுதான் இதற்குக் காரணம் என்று இப்பொழுது எனக்குத் தோன்றுகிறது.

மூலம் து ஸர்வஸித்தீனும காயத்ரீஸாதனம் பரம
ததஸித்தௌ வ்ருதா ஸர்வம் தத்ஸித்தௌ ச வ்ருதாகிலம். 14

14. சர்வ சித்திகளுக்கும் அடிப்படையானதாகவும் மேன்மையான உபாயமாகவும் உள்ளது காயத்ரீயே. அந்த சித்தி இல்லாவிட்டால் எல்லாம்பயனற்றதே; அது இருந்தால் மற்றவை எல்லாம் பயனற்றவை ஆகும். (அதாவது மற்ற பலன்கள் எல்லாம் இந்த காயத்ரீயில் கிடைத்து விடும் என்று பொருள்).

சதுர்தா த்யேயவஸ்தூநி ஸம்க்ஷேபாதிஹ போதயே
யோ யத்ர சக்தஸ்தத்வஸ்து ஸ த்யாயது யதாமதி. 15

15. தியானம் செய்ய வேண்டிய பொருள் நான்கு விதமாகும் என்பதைச் சுருக்கமாக இங்கு சொல்கிறேன். எவன் எந்த உருவத்தை தியானம் செய்ய தகுதி உள்ளவனோ அவன் அந்தப் பொருளை அறிவிற்கு எட்டிய வரை நன்றாக தியானம் செய்ய வேண்டும்.

தத்ராகிலப்ரேக்ஷணீயம் ஹாடகத்யுதிமண்டலம்
அசேஷலோகசேஷ்டைகஹேதுபூதநிஜோதயம, 16

அக்ஷயனுக்ரஹகம் கருணாமாராத்யமகிலை: த்விஜை:
ஆதித்யரூபமாத்யம் ஸ்யாத் ஆம்னயமயவிக்ரஹம். 17

16-17. எல்லோராலும் நன்றாகப் பார்க்கத் தகுந்ததும் மிகவும் ஒளியுடன் கூடிய மண்டலத்தை உடையதும் அனைத்து ஜீவிகளின் உணர்ச்சிகளுக்குக் காரணமான தனது உதயத்தை உடையதும் கண்களுக்குப் பார்க்கும் சக்தியைக் கொடுத்து அனுக்ரஹம் செய்வதும் சமஸ்த்த விப்ரர்களாலும் வணங்கத் தகுந்ததும் வேத சொரூபியாகவும் இருக்கின்ற ஆதித்யரூபம் முதலாவதாகும்.

[illegible] ரு த்ருதஸ்வர்ணத்யோதமானுகிலாங்ககம்
[illegible]பாபமௌகஸம்பந்தகந்தலேசவிவர்ஜிதம். 18

சோணம்புஜேக்ஷணத்வந்த்வம் பாணௌ சங்காதிதாரகம்
ஆதித்யாந்தர்யாமிரூபம் ஸ்ரீமந்நாராயணாத்மகம். 19

18-19. உருக்கிய தங்கம் போல் பிரகாசிக்கின்ற அங்கங்களைக் கொண்டவரும் அனைத்து பாபக் கூறுகளின் பந்தம் சிறிது கூட இல்லாமல் இருப்பவரும் செந்தாமரை போன்ற இரு கண்களை உடையவரும் கைகளில் சங்கு முதலியவைகளை அணிந்து கொண்டிருப்பவரும் சூர்யனுக்கும் அந்தர்யாமியாக இருப்பவரும் ஆன ஸ்ரீமந் நாராயண சொரூபம் இரண்டாவதாகும்.

[illegible] நீலகண்டம் கிரஸ்தாசேஷபாப்மகம்
[illegible]தமுத்ஸம்ஜ்ஞமுத்புல்லகமலேக்ஷணம். 20

[illegible] கனகப்ரக்யமகிலாங்கஸமுஜ்வலம்
[illegible]ஸ்மிதவக்த்ராப்ஜம்ருடரூபம் த்ருதீயகம். 21

20-21. நெற்றியில் கண் உள்ளவரும் நீலகண்டரும் பாபங்களை அழிப்பவரும் பார்வதியுடன் கூடியவரும் 'உத்' என்ற பெயருள்ளவரும் மலர்ந்த தாமரையைப் போன்ற கண்களை உடையவரும் நிர்மலமான தங்கத்திற்கு ஒப்பான எல்லா அவயவங்களாலும் மிகவும் பிரகாசித்துக் கொண்டிருப்பவரும் [illegible] புன்சிரிப்புடன் கூடியவருமான பரமேசுவரனின் ரூபம் மூன்றாவதாகும்.

உச்சாவசப்ராணிஜாலமனோவ்ருத்யவபாஸகம்
அசேஷஜகதாபாஸகல்பனுஸ்பதமத்வயம், 22

[illegible] நிர்பேதமாதித்யாந்தேஷு பாஸ்வரம
[illegible]ஸ்வரூபம் துரீயகம 23

22-23. உயர்வு, தாழ்வோடு கூடிய உயிர்களுடைய மனோவ்ருத்தியை பிரகாசப்படுத்திக்கொண்டும் அனைத்துலக

தோற்றத்தின் கற்பனைக்கு ஆதாரமாயும் அத்வயமாயும் நம் போன்ற எல்லோரிலும் வேறுபாடு இல்லாமல் இருப்பதும் சூர்யன் முதலியவர்களில் பிரகாசித்துக் கொண்டிருப்பவரு மான எங்கும் நிறைந்த ஆனந்தரூபமான பரபிரம்மம் தியானத்திற்கு உரிய நான்காவது ரூபமாகும்.

க்ரமாதமீஷு ரூபேஷு க்ரமமாணமதி: புமான்
ஸம்ஸித்திம் லபதே யத்வா யதேச்சம் த்யாயதாமிஹ. 24

யாதவோ ராகவோ வாऽத ஹயக்ரீவோऽதவா குஹ:
உமா வாऽபி ர்மா வாணீ வஜ்ரீ வா வாரணானன:. 25

சிவோ வா யதி வா விஷ்ணுரன்யத் வா தைவதாந்தரம்
த்யாதுமிஷ்டம் யத்யதேதத் த்யாயதாதித்யமண்டலே. 26

ஸர்வேஷாமபி தேவானாம் ஸவிதுர்மண்டலே ஸ்திதி:
த்யானம் ச மந்த்ரசாஸ்த்ரேஷு ஸ்பஷ்டமேவ விதீயதே. 27

24-27. வரிசையாகச் சொன்ன இந்த ரூபங்களில் புத்தியை செலுத்திய மனிதன் உயர்ந்த சித்தியை அடைகிறான். இல்லாவிடில் ஸ்ரீ கிருஷ்ணன், ஸ்ரீ ராமன், அயக்ரீவன், சுப்பிரமண்யன், பார்வதி, இலட்சுமி, சரசுவதி. இந்திரன், கணபதி, சிவன், விஷ்ணு அல்லது மற்ற எந்த தேவதையை தியானம் செய்ய விருப்பமோ அந்த தேவதையை ஆதித்திய மண்டலத்தில் தியானம் செய்யலாம். ஏனென்றால் எல்லா தேவதைகளுக்கும் சூரிய மண்டலத்தில் இருப்பும் தியானமும் மந்திர சாஸ்திரங்களில் தெளிவாகச் சொல்லப்பட்டிருக்கின்றன.

தஸ்மாதைகாக்ர்யமாஸ்தாய யதிதவ்யம் சனை: சனை:
அப்யாஸோ ஹி ந்ருணாம் காலாதஸாத்யமபி ஸாதயேத். 28

28. ஆகையால் மனதை ஓரேயிடத்தில் நிறுத்த மெல்ல முயற்சி செய்யவேண்டும். மனிதர்களின் விடாமுயற்சி சாதிக்க முடியாததைக்கூட சாதித்துவிடும்.

தேசாத் காலாத் ததாऽத்ருஷ்டாத் தேவதாயா அபீச்வராத்
ஸத்யம் ப்ரபலமி ஸர்வஸ்மாத் ப்ரபலம் பௌருஷம் ந்ருணாம். 29

29. தேசம், காலம், அதிர்ஷ்டம், தேவதை, கடவுள் இவை எல்லாவற்றைக்காட்டிலும் மனிதர்களுடைய பௌருஷமே மிகவும் பலம் உடையதாகும்.

ஆலஸ்யஜனிதாம் நித்ராம் அவதூயாதிதூரத:
உத்திஷ்டத த்யாயத ச ஸ்வகம் மாஹாத்ம்யமாப்னுத. 30

30. சோம்பேறித்தனத்தால் வரும் தூக்கத்தை வெகு தொலைவில் விட்டு விட்டு எழுங்கள். தியானம் செய்யுங்கள். உனது இயற்கையான மகிமையை அடையுங்கள்.

உபதேஷ்டுர் குணோ வா ஸ்யாத் தோஷோ வேதி ந சிந்த்யதாம்
உபதேச: ஸமுசிதோ ந வேதி து விசார்யதாம். 31

31. உபதேசம் செய்பவரின் குண தோஷங்களைச் சிந்திக்காமல் உபதேசம் நல்லதா இல்லையா என்பதை சிந்திக்க வேண்டும்.

ரஹஸ்யே த்யானமார்க்கேऽஸ்மிந் திங்மாத்ரமிஹ தர்சயே
விசேஷாம்ஸ்ததரதத்ரத்யைர் விஜாநீத மஹாத்மபி: 32

32. மிக இரகசியமான இந்த தியான வழியில் சிறிதளவு தான் இங்கு கூறப்படுகிறது. இதைப் பற்றிய சிறப்புகளை அங்கங்கு உள்ள பெரியோர்கள் மூலம் நன்கு அறிந்து கொள்ளுங்கள்.

இந்த உலகத்தில் எல்லா அந்தணர்களுக்கும் சாவித்ரீ ஜபம் ஒன்றே மிக முக்கியமானது. அந்த சாவித்ரீ என்ற காயத்ரீயின் உபதேசத்திலிருந்தே மந்திரங்களால் செய்யப் படுகின்ற சாஸ்திரங்களில் சொல்லப்படும் இரண்டாவது பிறப்பு[1] பிராமணர்களுக்கு உண்டாகின்றது. இதற்கு ஒப்பான மற்றொரு மந்திரம் இல்லை. "ந காயத்ர்யா: பரோ மந்த்ர:"[2] என்று ஸ்மிருதியும் கூறுகிறது. பஞ்சாக்ஷரம், அஷ்டாக்ஷரம் முதலிய மந்திரங்களும் காயத்ரீ ஜபத்திற்கு முன்பாகவோ காயத்ரீ ஜபம் செய்யாமலோ ஜபித்தால் சிறந்த பலனைக் கொடுக்காது.

---

1. கௌ.த.ஸூ. 1.10; ஆ.த.ஸூ. 1.1.16-18; மனு. 2.169. cf. வஸிஷ்ட. 2.2-4.

2. யோகயாஜ்ஞவல்க்ய. 10.11.

அப்படிப்பட்ட காயத்ரீ என்ற மகா மந்திரத்தை ஆயிரம் முறை ஜபிப்பது உத்தமமும், நூறு முறை ஜபிப்பது மத்தியமமும், பத்து முறை ஜபிப்பது அதமமுமாகும். இதற்கும் குறைவாக ஜபிப்பது அதமத்திலும் அதமமும் சாஸ்திரத்திற்கு ஒவ்வாததும்[3] ஆகும். இந்த காயத்ரீ மந்திரமானது மூன்று பாதங்களுடன் கூடியது.[4] அதில் 'வரேண்யம்' என்பது வரை முதல் பாதம்; அதற்குப் பிறகு 'தீமஹி' என்பது வரை இரண்டாவது பாதமும் மீதியிருப்பது மூன்றுவது பாதமும் ஆகும். இந்த மூன்று பாதங்களில் சேர்ந்து இருபத்தி நான்கு எழுத்துக்கள் இருக்கின்றன.[5] ஆனல் இருபத்தி மூன்று எழுத்துக்கள்தான் எண்ணிக்கையில் இருந்தாலும் முதல் பாதத்தின் கடைசி எழுத்தான 'ண்யம்' என்ற ஓர் எழுத்தை 'ணி' என்றும் 'யம்' என்றும் இரண்டு எழுத்துக்களாக வைத்துக் கொண்டு இருபத்தி நான்கு எழுத்துக்களை கற்பித்துக் கொள்ள வேண்டும்.[6] இருபத்தி நான்கு எழுத்துக்களாக கற்பனை செய்யப்பட்டது காயத்ரீ ஜபத்தைத் தவிர மற்ற ஹோமாதிகளுக்கு மட்டும்தான். ஜப காலத்தில் இருக்கிறபடியே இருபத்தி மூன்று எழுத்துக்களாக ஜபிக்க வேண்டும். காயத்ரீ என்ற பெயருள்ள சந்தஸ்ஸில் எல்லா இடத்திலும் ஒன்றுசேர்ந்து இருபத்தி நான்கு எழுத்துக்களாக இருக்கவேண்டியிருந்தாலும் எந்த இடத்தில் 'நிச்ருத்காயத்ரீ' என்ற பெயருள்ள சந்தஸ் சொல்லப்படுகிறதோ அந்த இடத்தில் ஓர் எழுத்து குறைந்தே இருக்கும். ''ஏகாக்ஷரவிஹீனாது நிச்ருதித்யபிதீயதே''[7] என்று ஸ்மிருதியும் இருக்கிறது.

---

3. கண்வ. 267; வஸிஷ்ட 26 16; பாரத்வாஜ. 7.1.

4. ஜை.ப்ரா. 3 6; தா.ப்ரா. 10.5.4; தை.ஆ. 10.35; cf. தா.ப்ரா 16.11.10.

5. தை.ஸம். 2.5.10.3; 5.3.3 4; மை.ஸம். 1.6.10; ஐ.ப்ரா. 3.39; ஜை.உ.ப்ரா. 1.4.3 2; தை.ஆ 10.35.

6. ப்ரு.உ. 5.14.1., சாம்.பா; நி.க. p.135; காடகம் 1.9.13.

7. cf. பிங்களச்சந்த: 3.59; கா.ஸ.ஸூ. 5.1; ரிக்.ப்ரா. 17.2., உவடபாஷ்யம்.

காயத்ரீ மந்த்ரத்திற்கும் ஜபகாலத்தில் நிச்ருத்காயத்ரீ தான் சந்தஸ்; காயத்ரீ மட்டும் அல்ல.

> ''விஸ்வாமித்ரரிஷிஸ்சந்தோ நிச்ருத்காயத்ரமுச்யதே
> தேவதா பரமாத்மா வா ஸவிதா வா ப்ரகீர்த்திதா:
> ப்ராணயாமே ஜபேத்வர்க்யதானே ச விநியுஜ்யதே.''[8]

என்று ஸ்மிருதியும் இருக்கிறது முதலில் பிரணவம் என்னும் ஓங்காரம்; பிறகு 'பூ:, புவ: ஸ்வ:' என்ற மூன்று வியாகிருதிகள்; அதற்குப்பின் சாவித்ரீயின் மூன்று பாதங்கள். இதுவே காயத்ரீ மந்திரத்தின் உருவமாகும். இந்த மந்திரத்தை ஜபம் செய்யும் காலத்தில் ஐந்தாகப் பிரிக்கவேண்டும். முதலாவது பிரணவத்திற்குப் பிறகு; இரண்டாவது வியாகிருதி திரயத்திற்குப் பிறகு; மந்திரத்தின் ஒவ்வொரு பாதத்தின் முடிவிலும் ஒவ்வொன்றும், இவ்வாறு ஐந்தாகப் பிரிக்காமல் ஜபிக்கக் கூடாது.

> ''பஞ்சாவசாநு காயத்ரீ பஞ்சபாதகஹாரிணீ
> அச்சின்னபாதாகாயத்ரீ ப்ரஹ்மஹத்யாம் ப்ரயச்சதி.''[9]

என்று ஸ்மிருதியும் கூறுகின்றது. மேலும் மந்திர ஜப விஷயமாக ரிஷி, சந்தஸ், தேவதை, கரந்நியாசம், அங்கந்நியாசம், கவசம், மாலை, கீலகம் முதலிய அநேக விஷயங்கள் விஸ்தாரமாகத் தெரிந்துகொள்ளவேண்டியிருந்தாலும் இவைகளுக்குள் அவசியமாகத் தெரிந்து கொள்ளவேண்டியது மூன்றுதான். அவை ரிஷி, சந்தஸ், தேவதை என்பனவையாகும். இம்மூன்றையும் தெரிந்துகொள்ளாமல் செய்யப்படுகிற மந்திர ஜபமானது பலத்தைக் கொடுக்கமாட்டாது.

> ''யோ ஹ வா அவிதிதார்ஷேயச்சந்தோதைவதப்ராஹ்மணேன
> மந்த்ரேண யாஜயதி வா ∫த்யாபயதி வா ஸ்தாணும் வார்ச்சதி
> கர்த்தம் வா பத்யதி ப்ர வா மீயதே, தஸ்மாதேதானி
> மந்த்ரே மந்த்ரே வித்யாத்.''[10]

என்று வேதமும் கூறுகிறது. ந்யாஸம் முதலியவைகளை அனுஷ்டிப்பது மிக விசேஷமாகும்; செய்யாவிட்டால் தோஷம் ஒன்றுமில்லை.

---

8. வ்யாஸ: q. by ஸ்ம்ரு மு. ஆ.கா.

9. மாதுல. 143

10. cf. ஆ.ப்ரா. 1.1.6; ப்ர.ஸூ. 1.3.30., சாம்.பா.

தபோமகிமையாலும் பரமேசுவரனின் அனுக்கிரஹத்தாலும் அந்தந்த மந்திரத்தை உலகத்தில் முதல் முதலாக வெளியிட்டவர் யாரோ அவரே ரிஷி ஆவார். உலகில் அந்தந்த மந்திரத்தின் பிரசாரம் அந்தந்த ரிஷி பரம்பரை மூலமாகவே வெளியாகி இருக்கின்றது. ஆகவே எவர் எந்த மந்திரத்திற்கு ரிஷியோ அவரே அதற்கு ஆதி குருவாவார். நமக்கு மந்திரத்தை உபதேசித்த குரு எவ்விதம் பூஜிக்கத் தகுந்தவரோ அவ்விதமே ஆதிகுருவும் மிகவும பூஜிக்கத் தகுந்தவராவார். அவரை எக்காலத்திலும் மறக்கக் கூடாது. மந்திர சித்தியை அடைந்த அந்த ரிஷியின் அனுக்கிரஹத்திற்காக ஜபத்தின் துவக்கத்தில் அவரை நினைப்பது மிகவும் அவசியமாகும்.

சந்தஸ் என்பது மந்திரங்களின் எழுத்துக்களை நிர்ணயித்துக் காட்டுவதற்காகும். சந்தஸ்ஸின் அறிவு இல்லாவிட்டால் மந்திரங்களில் எவ்வளவு எழுத்துக்கள் என்ற சந்தேகம் நீங்க வேறு ஓர் உபாயம் இல்லாமல் ஆகிவிடும். காயத்ரீ மந்திரத்தில் எழுத்துக்கள் இருபத்தி மூன்று அல்லது இருபத்தி நான்கா என்ற சந்தேகத்திற்கு 'நிச்ருத்காயத்ரீ சந்தஸ்' என்று சொல்லுமிடத்தில் இருபத்தி மூன்றும் மற்ற இடங்களில் இருபத்தி நான்கும் எழுத்துக்கள் என்று சந்தேகமின்றி கூறமுடியும். இது சந்தஸ்ஸின் ஞானத்தால் மட்டுமே சாதிக்க முடியும்; மற்றென்றால் முடியாது. ஆகையால் மந்திர சொரூபத்தைப் பற்றிய சந்தேகம் வராமலிருக்க சந்தஸ்ஸின் அறிவும் கண்டிப்பாக வேண்டியதாக இருக்கிறது.

தேவதையோ என்றால் அந்தந்த மந்திரங்களால் தெரிவிக்கப்பட்டதும் மந்திரஜபம முதலியவைகளால் போற்றப்பட்டதும் தானகவே உபாஸகர்களுக்கு தக்க சமயத்தில் பலத்தைக் கொடுப்பதுமாகும். அங்கங்களோடு கூடிய எல்லா மந்திரஜபமும் தேவதையின் அனுக்ரகத்திற்காகவே செய்யப்படுகிறது என்ற காரணத்தால் அந்த தேவதையே மந்திரங்களுக்குள் முக்கியமாகும்.

தேவதையின் சொரூபத்தை தியானித்துக் கொண்டு செய்யும் ஜபமானது மிகவும் வீரியமுள்ளதாக ஆகும். சந்தியா கர்மத்தை விதிப்பதற்காக வந்த வேதம் தியானமே முக்கியமானது என்றும் அதை இரண்டு சந்தியைகளிலும் செய்ய வேண்டுமென்றும் உபதேசிக்கிறது.

மந்திரத்தைக் கண்டறிந்த ரிஷி குருவாவதாலும் அவர் சிரஸால் வணங்கத் தக்கவராவதாலும் மந்திர ஜபத்தின் துவக்கத்தின் பொழுது அந்த மந்திரத்தினுடைய ரிஷியை சிரஸில் நியஸிக்க வேண்டும். பிறகு சந்தஸ்ஸின் நியாஸத்தைச் செய்யவேண்டும். எல்லா சந்தஸ்ஸுகளும் சொல்லால் பிரகாசிப்பதால் முகத்தில் அந்தந்த மந்திர ஸம்பந்தமான சந்தஸ்ஸை நியாஸம் செய்ய வேண்டும். அதற்குப் பிறகு தேவதாநியாஸம் செய்ய வேண்டும். சர்வேசுவரனுன பரமாத்மாவே அந்தந்த மந்திரத்தில் விவரிக்கின்ற சகல தேவதா ஸ்வரூபமாக பிரகாசிக்கின்றது. அந்த பரமாத்மா இருதய குகையில் வசிப்பதால் மந்திர தேவதையே இருதயஸ்தானத்தில் நியாஸம் செய்யத் தக்கது என்பது இயல்பு.[11]

காயத்ரீ மந்திரத்திற்கு ரிஷி விஸ்வாமித்திரரும், சந்தஸ் நிச்ருத்காயத்ரீயும், தேவதை ஸவிதாவோ அதற்கும் அந்தர்யாமியான நாராயணனே பரமசிவனே பரமாத்மாவோ ஆகும்.

இங்கு ஒரு மந்திரத்திற்கு நான்கு தேவதைகள் எவ்விதம் பொருத்தமாகும் என்ற சந்தேகத்திற்கு இடமுண்டு. உண்மையில் ஒரே பரமாத்மாவே உலக நன்மைக்காக அந்தந்த தேவதா ரூபத்தில் விளங்குகிறது. பல ரூபமாக இருப்பினும் தேவதைகளுக்கிடையில் பேதமே கிடையாது. இவ்விடத்தில் எவ்வித முரண்பாட்டிற்கும் இடமில்லை. ஒரு மந்திரத்தால் ஒரு தேவதையைத்தான் உபாஸிக்க வேண்டும் என்ற நியமம் இல்லை. ஒரே மந்திரத்தாலேயே அநேக தேவதைகளை உபாஸிக்கலாம் என்பதற்கு சாஸ்திரத்திலும் ஆதாரமிருக்கிறது. ஏனென்றால் ஒரே புருஷ சூக்தத்தினுல் சிவன், விஷ்ணு முதலான அநேக தேவதைகளின் ஆராதனை செய்யப்படுவதைக் காணலாம். இவ்விடத்தில் காயத்ரீக்கு ஸவிதா முதலான நான்கு தேவதைகள் உண்டு என்று சாஸ்திரம் நிரூபணம் செய்கின்றது. அந்த சாஸ்திரத்தை அர்த்த நிரூபணம் செய்யும்பொழுது எடுத்துக் காண்பிக்கப்படும். உபாஸகர்களுடைய புத்தியின் ஏற்றக் குறைவை அனுசரித்து தியானம் செய்வதற்கு அனுகூலமாக சாஸ்திரத்தில் ஒரு மந்திரத்திற்கு நான்குவித அர்த்த நிரூபணம் செய்யப்பட்டிருக்கிறது என்பது தத்துவமாகும்.

---

11 ப்ர.ஸா. 5.2.

"யோ தேவஸ்ஸவிதாஸ்மாகம் தியோ தர்மாதிகோசரா:
ப்ரேரயேத் தஸ்ய யத்பர்கஸ்தத் வரேண்யமுபாஸமஹே."[12]

என்ற ஸ்மிருதியின்படி காயத்ரீயில் இருக்கும் பதங்களை "ய: ந: திய: ப்ரசோதயாத் (தஸ்ய) தேவஸ்ய ஸவிது: தத் வரேண்யம் பர்க: தீமஹி" என்று அன்வயப் படுத்தலாம் இங்கு 'யத்' சப்தத்திற்குப் பொருத்தமாக 'தஸ்ய' என்ற ஆரும் வேற்றுமையுருபை சேர்த்துக் கொள்ள வேண்டும்.

முதலாவது பொருள்:

தேவஸ்ய: பிரகாசித்துக்கொண்டிருக்கின்ற, ஸவிது: சூர்யனுடைய, 'ஸவித்ரு' சப்தமானது சூர்யனிடத்தில் பிரசித்தமானதே. பர்க: தேஜஸ். 'பர்க' என்ற சப்தம் ஸகாரத்தில் முடிவடைவதாகும். தீமஹி - தியானம் செய்கின்றோம். எப்பேர்ப்பட்ட தேஜஸ் என்றால் 'தத்' - அந்த பிரசித்தமான தேஜஸ். ஸமஸ்த ஜீவஜாலங்களுக்கும் சூர்யனுடைய தேஜஸ் தான் கண்கூடாகவே நாள்தோறும் அனுபவிக்கப்படுகிறது. ஆகவே அந்த தேஜஸ்ஸை த்யானிப்பது மக்களுக்கு மிக எளிதானதாக இருக்கிறது.

எந்த வஸ்துவானது எவனால் பிரசித்தமாக அனுபவிக்கப் படுகிறதோ அதை அவனுக்கு எளிதில் தியானிக்க முடிகிறது. பொருளின் உருவம் தெரியாமல் தியானம் செய்ய முடியாது. கண்கூடாக இருக்கும் பொருளை தியானம் செய்ய இயலாதவராலும் கூட நன்றாகக் காணமுடியும். கிரமமாக அனுபவம் திடமாகும்பொழுது தியானம் செய்யவும் முடியும். ஆகையால் எல்லோருக்கும் கண்கூடான சூர்யனின் தேஜஸ்ஸானது எளிதில் தியானம் செய்யக் கூடியதாகும் என்பது கருத்து. இக் காரணம் கொண்டே இந்த அர்த்தம் முதலில் சொல்லப்படுகிறது. 'வரேண்யம்'- பிரார்த்திக்கத் தக்கது. ஸமஸ்த கர்மங்களுக்கும் உபாஸனைகளுக்கும் விரும்பத் தகுந்த பலம் யாதுண்டோ அதுவே அதன் உருவமாகும்.

சவிதாவின் உருவமே எல்லாச் செயல்களுக்கும் பலமாக இருக்கிறது என்று சாந்தோக்யோபநிஷத்தில் மூன்றாவது அத்தியாயத்திலுள்ள மதுவித்யையில் சொல்லப்படுகிறது. ஸவித்ருமண்டலத்தில் கிழக்கு, தெற்கு, மேற்கு, வடக்கு,

12. அகஸ்த்ய: (ஸ்ம்ரு.மு. ஆ.கா.)

மேல்பாகம் என்ற ஐந்திடங்களிலும் வரிசையாக வஸு, ருத்ர, ஆதித்ய, மருத், ஸாத்ய என்ற பெயருள்ள ஐந்து தேவ கணங்களால் அனுபவிக்கப் படுகிறதும் ரிக், யஜுஸ், ஸாமம், அதர்வம், உபநிஷத் என்றும் வேத பாகங்களை அடிப்படையாகவுடைய ஐந்து விதமான கர்மங்களுக்கு பலமாகவும் சிவப்பு, வெண்மை, கருமை, கரும் கறுப்பு, எல்லாம் கலந்த நிறம் ஆகிய ஐந்து அமிர்தமானது தீவிரமாக கர்ம மார்க்கத்தில் ஈடுபாடுள்ள கர்மிகளுக்கு அடையத் தகுந்ததாக உபதேசிக்கப்படுகின்றது. இவ்விடத்தில் பிரஸித்தியைச் சொல்லுகின்ற 'தத்' பதத்தாலும் பலத்தைச் சொல்லுகின்ற 'வரேண்யம்' பதத்தாலும் தேஜஸ்ஸை வர்ணிப்பதால் ஸமஸ்த கர்ம பலமான ஸவித்ருரூபம் யாதுண்டோ அது எல்லா உயிர்களுக்கும் பிரசித்தமாக இருக்கிறது என்று வேதமே தெரிவிக்கிறது. அதனாலேயும் வைதிக தர்மங்களுக்கு பலமுண்டு என்பதில் நம்பிக்கைக் குறைவோ, இந்த பலம் கிடைக்காது என்றோ சொல்ல முடியாதென்று அறியப்படுகிறது. இதனால் ஆதி தெய்விக பலமான ஸவித்ருஸ்வரூபம் சொல்லப்பட்டது. இப் பேர்ப்பட்ட யாதொரு ஸவிதாவினுடைய தேஜஸ் உண்டோ அதை தியானம் செய்கின்றோம் என்பது கருத்து.

மூன்றாவது பாதத்தில் 'திய:' என்பது ஸவிதாவை மிகைப்படுத்துகிறது. 'ய:'–ஸவிதா. இந்த இடத்தில் புல்லிங்கமான 'யத்' என்ற சொல் ஸவிதாவைக் குறிக்கிறது; 'பர்க:' என்ற சொல்லையல்ல. 'பர்க:' சப்தம் நபும்ஸகலிங்கமான படியால் 'சவித்ரு' சப்தத்துடன் தான் அன்வயம், 'ந:'- கர்மத்திலும் உபாஸனத்திலும் அதிகாரிகளான எங்களுடைய, 'திய:' புத்தி விருத்தியை, 'ப்ரசோதயாத்'- தூண்டுகிறது. பிரகாசத்தைக் கொடுப்பதனால் விருப்பமுள்ளதும் விருப்பமில்லாததுமான பொருட்களில் கண்களால் ஏற்படக்கூடிய அறிவுகளை உண்டு பண்ணி எங்களை அனுகிரகம் செய்கிறார் என்பது கருத்து. ஸவிதாவினுடைய பிரகாசமில்லாவிட்டால் நமக்கு உருவஞானம் கண்ணிற்கு புலனாகாது. இதனால் ஸவிதாவினுடைய ஆத்யாத்மிகமும் கண்களை அனுகிரகிக்கும் தன்மையுள்ள ரூபமும் கூறப்பட்டதாக ஆகிறது. "ஆதித்யஸ்சக்ஷுர் பூத்வா அக்ஷிணீ ப்ராவிசத்"[13] (சூர்யன் கண்ணாகி நேத்ரங்களை பிரவேசித்தது) என்று வேதமும் கூறுகிறது. ஆகவே எல்லா பிராணிகளுடைய சக்ஷுஸ்ஸையும் அனுக்ரஹம் செய்

13. ஐ.உ. 1,.2.4.

கிற அத்யாத்மமும் எல்லா கர்மங்களுக்கும் பலமாயும் பிரஸித்தமாயும் அதிதைவதமாயுமுள்ள ஸவிதாவினுடைய தேஜஸ்ஸை தியானம் செய்வோமென்று கருத்து.

ரிகாதிபஞ்சவேதபாககர்மஜாம்ருதஸ்புரத்
யதிஷ்டவஸ்துத்ருஷ்டிஹேதுரீக்ஷணாதிதைவதம்
ஸமஸ்தலோகத்ருஸ்யமானமத்புதப்ரபாபரம்
ஸதாபி தத்விபாவயாமி ஸௌரமுத்தமம் மஹ:.

"ரிக் முதலான ஐந்து வேத பாகத்திலுள்ள கர்மஜன்யமான அம்ருதப் பெருக்குள்ளதும் இஷ்ட வஸ்துக்களுடைய பார்வைக்கும் காரணமானதும் கண்களுக்கு அதிதெய்வதமும் எல்லா ஜனங்களுக்கும் பிரத்யக்ஷமாயும் மிக ஆச்சர்யமாயுமுள்ள தேஜஸ்ஸையுடையதுமான யாதொரு சூர்யனுடைய உத்தமமான தேஜஸ் உண்டோ அதை எப்பொழுதும் தியானம் செய்கிறேன்.

இரண்டாவது பொருள் :

ஸவிதா என்றொரு தேவன் நமக்கு ஆராதிக்கத் தகுந்தவராக இருக்கிறார். தேஜோமயமான அவருடைய மண்டலம் எல்லா உயிர்களுக்கும் கண்கூடாகவே இருக்கிறது. அவ்விதமிருந்தாலும் இந்த ஸவிதா என்ற தேவன் காயத்ரீ மந்திரத்திற்கு அர்த்தமாக ஆவதில்லை. பின் எப்படியென்றால் அந்த ஸவிதாவுக்கும் விரும்பத் தகுந்த யாதொரு அந்தர்யாமி இருக்கிறரோ அவரே காயத்ரீக்குப் பொருளாக இருக்கிறார் என்பது உசிதமாகும். இந்த மந்திரத்தில் 'ஸவிது:' என்ற பதத்திற்கு அருகிலிருக்கிற 'வரேண்ய' பதத்துடன்தான் சம்பந்தம் பொருத்தமாகும், 'பர்க்க' சப்தத்துடன் எட்டியிருப்பதால் பொருந்தாது. ஆகவே ஸவிதாவாலும் விரும்பத்தகுந்த ஓர் ஒளிமயமான உருவமே மந்திரத்திற்கு அர்த்தமாகக் கொள்ளுவது பொருத்தமாகும். ஸவிதாவோ அவரது மண்டலமோ அல்ல என்று தெரிய வருகிறது. மேலும் சகல உயிர்களின் புத்தி விருத்திகளுக்கு பிரேரகனாக இருக்கும் தன்மையும்கூட ஸவித்ரு தேவனுக்கு பொருத்தமாகாது. ஸவிதாவோவென்றால் கண்களுக்கு அனுகிரகம் செய்கின்றவன். சக்ஷுரிந்த்ரிய வ்ருத்திக்கு மட்டும் ப்ரேரகனாக இருந்து கொண்டிருந்தாலும் எல்லா புத்தி பரிணாமங்களுக்கும் தூண்டுபவனாக ஆகமாட்டான். காயத்ரீ மந்திரமும் 'தியோ யோ ந:' என்று சமஸ்த புத்தி வ்ருத்திகளுக்கும் பிரேரகரான தேவனைக்

கூறுகிறது. சக்ஷுரிந்திரிய விருத்தி பிரேரகனை மட்டும் கூறுவதில்லை. நமக்குள் எப்படி ஓர் அந்தர்யாமி இருக்கின்றாரோ அவ்விதமே ஸவிதா என்ற சூர்யனுக்கு அந்தர்யாமியாக ஒரு தேவர் இருந்து வருகிறார். "ய ஆத்மனி திஷ்டன், ஆத்மனோ(அ)ந்தரோ யமாத்மா ந வேத, யஸ்யாத்மா சரீரம், ய ஆத்மானமந்தரோ யமயதி, ஏஷ த ஆத்மாந்தர்யாம்யம்ருத:"[14] (எந்த தேவன் ஆத்மாவில் இருந்துகொண்டு ஆத்மாவிற்கும் உள்ளில் இருக்கின்றவனாய், எந்த தேவனை ஆத்மா அறியவில்லையோ, எந்த தேவனுக்கு ஆத்மா சரீரமோ, எந்த தேவன் ஆத்மாவை உள்ளில் அடக்கி ஆள்கிறானோ அந்த அந்தர்யாமியான உனது ஆத்மா மரணமற்றது) என்று வேதம் கூறுகிறது. "ய ஆதித்யே திஷ்டன் ஆதித்யாதந்தர:, யமாதித்யோ ந வேத, யஸ்யாதித்ய: சரீரம், யமாதித்யமந்தரோ யமயதி, ஏஷ த ஆத்மாந்தர்யாம்யம்ருத:"[15] (யாதொரு தேவன் ஆதித்யனில் இருந்துகொண்டு ஆதித்யனுக்கும் உள்ளில் இருக்கின்றவனாய், எந்த தேவனை ஆதித்யன் அறியவில்லையோ, எந்த தேவனுக்கு ஆதித்யன் சரீரமோ, எந்த தேவன் ஆதித்யனை உள்ளில் அடக்கி ஆள்கிறானோ இந்த அந்தர்யாமியான உனது ஆத்மா மரணமற்றது) என்று ஆதித்யனுக்கும் அந்தர்யாமியாய் ஒரு தேவன் இருப்பதாக வேதம் கூறுகிறது. மனிதர்களிடத்திலும் தேவர்களிடத்திலும் அந்தர்யாமிக்கு வேறுபாடு கிடையாது. "யஸ் சாயமஸ்மின் ஆதித்யே தேஜோமயோ(அ)ம்ருதமய: புருஷ: அயமேவ ஸ யோ(அ)யமாத்மா இதமம்ருதம், இதம் ப்ரஹ்மா, இதம் சர்வம்."[16] (இந்த ஆதித்யனிடத்தில் தேஜோமயனாயும் அமிர்தசொரூபனாயும் யாதொரு புருஷன் இருக்கிறானோ அவன்தான் இந்த ஆத்மா. இது அமிர்தம், இது ப்ரஹ்மம், இது சர்வம்) என்று ஆதித்யனிடத்திலும், ஜீவனிடத்திலும் அந்தர்யாமி ஒருவனே என்று வேதம் மேலும் மேலும் கூறுகிறது. அந்த அந்தர்யாமியான பகவான் ஸ்ரீமந் நாராயணனே. இந்த காயத்ரீ மந்திரமும் அந்த நாராயணனையே விளக்கிக்கூறுகிறது. இவ்விடத்தில் 'பர்க்க:' என்ற சப்தமானது தேஜஸ்ஸைக் கூறுகின்றபடியால் ஆதித்யனுக்கும் அந்தர்யாமியான ஸ்ரீமந் நாராயணன் ஜோதிசொரூபன் என்று தெளிவாகிறது. பிரசித்தியைக் கூறுகின்ற 'தத்' சப்தம்

---

14. ப்ரு.உ. 3.7.22., மாத்யந்தினபாட:.
15. ப்ரு.உ. 3.7.9.
16. ப்ரு.உ. 2.5.5.

அந்த ஜோதிசொரூபிக்கு உபநிஷத்தில் பிரசித்தமாயிருக்கும் தன்மையை காட்டுகிறது. 'அத ய ஏஷோ ऽந்த்ராதித்யே ஹிரண்மய: புருஷோ த்ருஸ்யதே ஹிரண்யச்மஸ்ருர் ஹிரண்யகேச ஆப்ரணகாத் ஸர்வ ஏவ சுவர்ண:. தஸ்ய யதா கப்யாஸம் புண்டரீகமேவமக்ஷிணி'[17] (ஆதித்ய மண்டலத்திற்குள் யாதொரு தங்கமயமான புருஷன் காணப்படுகிறானோ உபாஸகர்களுக்கு அவருடைய சரீரமும் முக ரோமங்களும் தலை ரோமங்களும் நகம் முதல் எல்லா அவயவங்களுமே தங்க நிறமாகவிருக்கிறதோ அவருடைய கண்கள் குரங்குகளின் ஆஸனம் போன்ற சிவப்பான தாமரைப்பூ போல் இருக்கின்றதோ) என்று இவ்வாறு ஆதித்யனுக்கு அந்தர்யாமியாக இருக்கும் ஜோதிஸ்வரூபன் ஸ்ரீமந் நாராயணன் என்று சாந்தோக்யோபநிஷத்தில் கூறப் பட்டிருக்கிறது. அவ்விடத்தில் எல்லாமே சுவர்ணம் என்று கூறுவதால் ஸமஸ்த்த அவயவங்களும் ஜோதிஸ்வரூபமாக இருக்கும் தன்மை ஆதித்யாந்தர்யாமிக்குச் சொல்லப்படுகிறது. எவ்விதம் செந்தாமரை சிவப்பாக இருக்கிறதோ இப்படி கண்கள் இருக்கிறது என்பதால் அந்த ஆதித்யாந்தர்யாமிக்கு புண்டரீகாக்ஷத்வம் ஸித்திக்கிறது. ஸ்ரீமந் நாராயணனுக்கு புண்டரீகாக்ஷத்வம் பிரசித்தமானது. பகவான் ஸ்ரீ நாராயணனுக்கு புண்டரீகாக்ஷன் என்ற பெயரும் பிரசித்தமே 'கோவிந்த: புண்டரீகாக்ஷ:'[18] என்று அமர கோசத்தில் சொல்லப்பட்டிருக்கின்றது.

"த்யேய: ஸதா ஸவித்ருமண்டலமத்யவர்த்தீ
நாராயண: ஸரஸிஜாஸநஸந்நிவிஷ்ட:
கேயூரவான் மகரகுண்டலவான்
கிரீடீ ஹாரீ ஹிரண்மயவபு: த்ருதசங்கசக்ர:"[19]

(சூரிய மண்டலத்தின் மத்தியில் பத்மாசனத்தில் அமர்ந்திருப்பவனும் கேயூரம், மகரகுண்டலம், கிரீடம், முத்துமாலை இவற்றை அணிந்திருப்பவனும் சுவர்ணமயமான சரீரமுள்ளவனும் சங்கு சக்ரதாரியுமான நாராயணனை எப்பொழுதும் தியானிக்க வேண்டும்) என்று ஸ்மிருதி இருப்பதனால் காயத்ரீ ஸ்ரீமந்

17. சா.உ. 1.6.6.7.
18. அ.கோ. 1.1.19.
19. பவிஷ்யோத்தரபுராணே ஆதித்யஹ்ருதயஸ்தோத்ரம் 155.

நாராயணனையே குறிக்கிறது என்று தெரியவருகிறது. "ய:"- சுவர்ண ரூபமான உடலைக் கொண்டிருக்கும் தன்மையால் உபநிஷத் பிரசித்தனான யாதொரு ஸ்ரீமந் நாராயணன் இருக்கின்றானோ, 'ந:'- நம் எல்லோருடையவும், 'திய:'- எல்லா புத்தி விருத்திகளையும், 'ப்ரசோதயாத்' - அந்தர்யாமியாக இருந்து கொண்டு தூண்டுகிறானோ, 'தத்'- அப்பேர்ப்பட்ட, 'தேவஸ்ய சவிது':- ஆதித்யனுடைய, (இது சமஸ்த தேவர்களையும் குறிக்கின்றது.) 'வரேண்யம்' - விரும்பத்தகுந்த, சர்வாந்தர்யாமியும், அத்யாத்மமாகவும், அதிதெய்வமாகவும், சமஸ்த ஜீவ கோடிகளையும் தூண்டுபவனும் ஆக உள்ள, 'பர்க:'- தேஜோரூபியான ஸ்ரீமந் நாராயணனை, 'தீமஹி'- நாம் தியானிக்கின்றோம். ஆகவே சூரிய மண்டலத்திலும் தனது இருதய குகையிலும் முன் கூறப்பட்ட இலக்ஷணங்களோடு கூடிய ஸ்ரீமந் நாராயணன் தியானம் செய்ய தகுந்தவன் என்பது கருத்து.

உத்தப்தஸ்புடஹாடகத்யுதிபரைருத்யோதமானங்ககம்
புல்லத்ரக்த்தசரோஜசாருநயனம் பூர்ணேந்துபிம்பானநம்
ஆதித்யாதிஸமஸ்ததைவதகணஸ்யாஸ்மாகமப்யாந்தரம்
தீவ்ருத்திப்ரசயப்ரசோதகமிமம் த்யாயாமி நாராயணம்.

புத்துருக்கிய தங்கம் போன்ற பிரகாசம் மிகுந்த சரீரமும், மலர்ந்த செந்தாமரை போன்ற கண்களும், பூர்ண சந்திர பிம்பமொத்த முகமுள்ளவரும், ஆதித்யன் முதலான ஸமஸ்த தேவகணங்களுக்கும் நமக்கும் உள்ளிருப்பவரும் புத்தி விருத்திகளை தூண்டிக் கொண்டிருப்பவருமான நாராயணனை நான் தியானிக்கிறேன்.

மூன்றாவது பொருள்:

ஆதித்யனுக்கும் அந்தர்வர்த்தியாயும் தேஜோ ரூபமாயும் யாதொரு வஸ்த்து கூறப்பட்டதோ யாதொரு வஸ்து அத்யாத்மமாகவும் அதிதைவதமாகவும் அந்தர்யாமி ரூபமான இவ்விரண்டும் பார்வதிதேவி சமேதனான பகவான் பரமசிவனுடைய ரூபம் என்றும் சுருதி ஸ்மிருதிகளால் அறியப்படுகிறது. தைத்திரீய ஆரண்யகத்தில் "ஆதித்யோ வா ஏஷ ஏதன்மண்டலம் தபதி......"[20] இது முதலான மந்திரங்களால் ஆதித்யமண்டலத்திற்குள் இருக்கின்ற புருஷனை என்று துவங்கி 'அந்த புருஷனுக்கு எல்லாம் அவருடைய சொரூபமே' என்று சொல்லிவிட்டு; 'சத்யோஜாதம்' முதலிய பரமசிவனுடைய

20. தை.ஆ. 10.12.

மூர்த்தி விசேஷங்களை பிரதிபாதனம் செய்கின்ற ஐந்து பிரஹ்ம மந்த்ரங்களைக் கூறியபிறகு "நமோ ஹிரண்யபாஹவே ஹிரண்யவர்ணாய ஹிரண்யரூபாய ஹிரண்யபதயே அம்பிகாபதய உமாபதயே பசுபதயே நமோ நம:"[21] என்று கூறுகிறது. இவ்விடத்தில் தங்க நிறமுள்ளவனும் ஆதித்யனுக்குள் இருப்பவனுமான புருஷனுக்கு பரமசிவனுக்கே ஏற்றதான உமாபதியாயிருக்கும் தன்மை முதலியவைகளான உருவம் தெளிவாக உபதேசிக்கப்படுகிறது. அப்படியே சதருத்ரீயத்தில்,

"அஸௌ யோ(அ)வஸர்பதி நீலக்ரீவோ விலோஹித:
உதைனம் கோபா அத்ருசன்னத்ருசன் னுதஹார்ய:
உதைனம் விச்வா பூதானி ஸ த்ருஷ்டோ ம்ருடயாதி ந:"[22]

பகவான் நீலகண்டனே இடையர்கள் போன்ற ஜனங்களையும் ஒன்றுமே அறியாத பெண்களையும் தனது தரிசனத்தைக் கொடுத்து தானாகவே அனுக்ரஹம் செய்வதற்கு நாள்தோறும் ஆதித்ய ரூபத்தில் உதயமாகிறார் என்று நன்றாக சொல்லப்பட்டிருக்கிறது. இவ்வாறு மற்ற சுருதிகளிலிருந்தும் அறிந்து கொள்ளவும்.

சாந்தோக்யோபநிஷத்திலோ வென்றால் சுவர்ணமய மான உருவம் மட்டும் ஆதித்யனுக்குள்ளிருக்கும் புருஷனுக்கு உபன்யாஸிக்கப் பட்டிருக்கிறது. இதல்லாமல் சிவனுடையவோ விஷ்ணுவினுடையவோ அசாதாரணமான ஓர் உருவமும் அங்கு சொல்லப்படவில்லை. புண்டரீகாக்ஷனென்று விஷ்ணுவுக்குப் பெயர் என்று அங்கு சொல்லப்படவில்லை. "யதா புண்டரீகமேவமக்ஷிணீ" என்ற வாக்யத்தில் த்விவசனாந்தமான அக்ஷிபதத்தால் இரண்டு கண்களை சொல்லிவிட்டு அவ்விரண்டு கண்களுக்கும் மலர்ந்த தாமரைப் பூவை ஒப்பிட்டுதான் வர்ணிக்கப் பட்டிருக்கிறது. அதுவும் கூட முக்கண்ணனான பகவான் பரமேசுவரனிடத்திலும் பொருத்தமாகவே இருக்கிறது. மூன்றாவது கண் மூடியிருப்பதால் பரமசிவனின் இரண்டு கண்களுக்கு மட்டும் மலர்ந்த தாமரைப் பூவின் உவமை சம்பவிக்கும். மேலும் காயத்ரீ

---

21. தை.ஆ. *10.22.*
22. தை.ஆ. *4.5.1.3.*

மந்திரத்திலுள்ள 'பர்க' சப்தம் அகாராந்தமே; ஸகாராந்தம் இல்லை. அதுவும் பரமசிவனுக்கு அசாதாரணமான பெயராகும். "ஹர: ஸ்மரஹரோ பர்க:"[23] என்கிறது அமரகோசம். இந்த பர்க சப்தம் "தியோ யோ ந:" என்ற மூன்றாவது பாதத்திலுள்ள 'யத்' சப்தத்துடன் விசேஷமாகப் பொருந்துகிறது.

"தேவஸ்ய ஸவிதுர் மத்யே யோ பர்கோ நோ திய: ஸ்வயம்
ப்ரசோதயாத் தத்வரேண்யம் தீமஹீத்யவவயக்ரம:."[24]

என்று ஸ்மிருதியும் இருக்கின்றது. இப்படி சவித்ரு மண்டலத்தில் ஹிரண்ய ரூபனாய், மலர்ந்த தாமரைக்கு ஒப்பான இரு கண்களை உடையவனாய், சுருதிகளில் பிரஸித்தனாயிருக்கின்ற பர்கன் (பரமசிவன்) நம் எல்லோருடைய புத்திவிருத்திகளை தூண்டுவிக்கட்டும். எல்லோராலும் ப்ராத்திக்கத் தகுந்த பகவான் பரமசிவனை தியானம் செய்வோம் என்று பொருள். ஆகவே முன் கூறிய இலக்ஷணங்களோடு கூடிய பகவான் பரமசிவன் காயத்ரீ மந்த்ரத்திற்கு உபாஸ்ய தேவதை என்று கருத்து.

உத்புல்லாருணபுண்டரீகஸத்ருக்ஷமாஸம்ரஜ்ஜதக்ஷித்வயம
நிர்ம்ருஷ்டத்ருதஹேமநிர்மலதனும நீலாம்புதாபம் கனே
உத்[25] ஸம்ஜ்ஞகமுமாஸநாதமுடுராட் கோணவதம்ஸம் ந்ருணும்
அந்தர்யாமினமர்கமண்டலகதம் பர்கம் ஸதா பாவயே.

"சிவப்பு நிறமுள்ள மலர்ந்த தாமரையின் காந்தியால் பிரகாசிக்கின்ற இரண்டு கண்களை உடையவரும் உருக்கிய தங்கம்போல் சுத்தமான திருமேனியை உடையவரும் கழுத்தில் நீருண்ட மேகம் போன்ற நிறத்தை உடையவரும் 'உத்' என்ற பெயரை உடையவரும், உமையோடு கூடியவரும் பிறைச் சந்திரனை அலங்காரமாகக் கொண்டவரும் மனிதர்களுக்கு அந்தர்யாமியாக இருப்பவரும் சூரிய மண்டலத்திலிருப்பவருமான பரமசிவனை நான் எப்பொழுதும் தியானம் செய்கிறேன்."

---

23. அ.கோ. *1.1.33.,* cf. ரிக். *10.61.14.*
24. நிருக்தபாஷ்யே, q. by ஸ்ம்ரு.மு.ஆ.கா.
25. சா.உ. *1.6.6.7.*

நான்காவது பொருள் :

காயத்ரீ மந்திரத்தால் உபாஸிக்கத் தகுந்த விஷ்ணுவினுடையவோ, சிவனுடையவோ தங்கமயமும் அந்தர்யாமியுமான ரூபமானது முன் விரிவாகக் கூறப்பட்டது. அவ்விடத்தில் சிறிது சிந்திக்க வேண்டியிருக்கிறது. ஆதித்ய மண்டலத்திலிருக்கின்ற சுவர்ண மயமான ரூபம் அதே ரூபத்துடன் நமது புத்தியைத் தூண்டுகின்றதா? அல்லது மற்றொரு ரூபத்திலா? அதே ரூபத்துடன் நமது புத்தியைத் தூண்டும் தன்மை ஏற்படாது. அந்த ரூபத்திற்கு நமது உடலுக்குள் பிரவேசிப்பதும் இயலாததன்றோ? ஜோதிர்மய ரூபத்திற்கோ என்றால் ஓர் உடலிலிருந்து மற்றோர் உடலுக்கு மாறுவது ஒரு பொழுதும் சம்பவிக்காது. ஆனால் ஈசுவர சம்பந்தமான மற்றொரு ரூபமே நமது இருதய குகையில் அந்தர்யாமியாக பிரகாசிக்கின்றது என்று சொல்வது உசிதமாகும். அந்தர்யாமிக்கு ஏவுதலுக்கு தகுந்தவனுடைய சரீரத்தைக் காட்டிலும் வேறு சரீரம் தனியாக இல்லையல்லவா? அந்தர்யாமி ப்ராம்மணத்தில் 'யஸ்ய ப்ருதிவீ சரீரம், 'யஸ்ய ஆப, சரீரம், 'யஸ்ய ஆதித்ய: சரீரம்'[26] (எவனுக்கு பூமி சரீரமோ, எவனுக்கு ஜலம் சரீரமோ, எவனுக்கு ஆதித்யன் சரீரமோ) என்று இவ்விதமாக ஒவ்வொரு பரியாயத்திலும் ஏவத் தகுந்த பூமி முதலியவைகளே அந்தர்யாமிக்கு சரீரம்; இவைகளைக் காட்டிலும் வேறாக சரீரம் அந்தர்யாமிக்குக் கிடையாது என்று தெளிவாக சொல்லப் பட்டிருக்கிறது. ஆகவே சரீரமற்ற பரமாத்மாவே எல்லா பூதங்களிடத்திலும் அந்தர்யாமியாக இருக்கின்றார் என்று அறியப்படுகிறது. சரீரமில்லாததால் அந்த அந்தர்யாமியிடத்தில் விஷ்ணுவினுடையவோ சிவனுடையவோ உண்மையான ஏதாவது ரூபத்தை கற்பனை செய்ய முடியாது. அவரே தான் சரீரமில்லாதவராக இருந்து கொண்டு எல்லா ஜீவிகளின் புத்தியாகிய குகையில் வாசம் செய்துகொண்டு இருக்கிற பரமாத்மா காயத்ரீ மந்திரத்தால் விளக்கப்படுகிறார்.

"உத்யந்தமஸ்தம்யந்தமாதித்யமபித்யாயன்"[27] (உதிக்கின்றவனும் மறைகின்றவனுமான சூரியனை தியானித்துக் கொண்டு என்று த்யானத்தை விதிக்கின்ற வேதமும்) கூட

26. ப்ரு.உ. 3,7,3,4,9.
27. தை ஆ. 2.2.

"ப்ரஹ்மைவ ஸன் ப்ரஹ்மாப்யே"[28] (பிரம்மமாகவே இருந்து கொண்டு பிரம்மத்தை அடைகிறது) என்று பிரம்மபாவத்தை அடைவதுதான் தியானத்தின் பலன் என்றும் காயத்ரீயால் உபாசிக்கத் தக்கது பரமாத்மாவே என்றும் தெளிவாகத் தெரிவிக்கின்றது.

ஒரு வஸ்துவை தியானம் செய்து மற்றொரு வஸ்துவை அடைவது பொருத்தமில்லை அல்லவா! ப்ரம்மத்தை உபாசிக்கின்றவன் ப்ரம்மத்தையே அடைகின்றான் என்பது மிகவும் பொருத்தம். சிவ ரூபமும் விஷ்ணு ரூபமும் பரமாத்மாவின் ரூபமேதான். அவ்விதமிருந்தாலும் அந்த ரூபமானது உபாசகர்களை அநுகிரகம் செய்வதற்காக மாயா சம்பந்தத்தினால் எடுத்துக் கொள்ளப்பட்டது. அது பரமாத்மாவினுடைய உண்மையான ரூபமல்ல இவ்விடத்திலோ வென்றால் பரமார்த்தமான ப்ரம்மமே மந்திரத்தால் போதிக்கப்படுகிறது. ஆகையினாலேயே "ப்ரஹ்மைவ ஸன் ப்ரஹ்மாப்யேதி"[28] என்ற இடத்தில் உபாசகனுக்கு ப்ரம்ம பாவம் முன்பே சித்தமாக இருப்பதைக் காண்பிக்கிறது. உண்மையாகவே சித்தமான ப்ரம்மபாவம் அஞ்ஞானத்தால் மூடப்பட்டு பிறகு ஞானத்தால் அடைகிறான் என்பது தத்துவம்.

மந்திரத்திலிருக்கும் 'பர்க' சப்தம் அகாராந்தமாகவோ ஸகாராந்தமாகவோ இருக்கலாம். இரண்டு பக்ஷத்திலும் பிரகாசிக்கும் தன்மையே அதன் அர்த்தமாகும். அதுவும் முக்கியமாக ஆத்ம சைதன்யத்திற்குத்தான் சம்பவிக்கும்; மற்றதற்கு சம்பவிக்காது. ஆதித்யன் முதலான பாஹ்யமான ஜோதிஸ்ஸிற்கோ கண் முதலான கரண சமூகங்களுக்கோ சரீரத்தை ஆச்ரயித்திருப்பதற்கு எல்லாவற்றையும் பிரகாசிப்பிக்கும் தன்மை இல்லை. கனவில் ஆத்மா சைதன்யத்தாலேயே பிரகாசம் ஏற்படுகிறது. ஆத்மாவைத் தவிர வேறொன்றாலும் கனவில் ப்ரகாசம் ஏற்படாது. "தமேவ பாந்தமனுபாதி ஸர்வம்"[29] (பிரகாசிக்கின்ற அதனைத் தொடர்ந்துதான் மற்றவையெல்லாம் பிரகாசிக்கின்றது) என்று வேதம் கூறுகிறது. ஸுஷுப்தியிலோ சமாதியிலோ ஆதித்யாதிகளின் இருப்பில் சந்தேகம் கிடையாது. ஆகையால் எங்கும் வியாபகமானதும் இயற்கையாகவே பிரகாசிக்கின்றதும் சைதன்ய

28. தை.ஆ. 2.2.
29. க.உ. 2.2.15; மு.உ. 2.2.10.

ஜோதிசொரூபியுமான பிரம்மம்தான் காயத்ரீ மந்திரத்தால் விவரிக்கப்படுகிறது என்பது மிகவும் பொருத்தமாகும். இது பற்றிய ஸ்மிருதியை பின்னால் உதாரணமாக எடுத்துக் காட்டுவோம்.

இனி மந்திரத்திற்கு பொருள் எழுதப்படுகிறது. இந்த காயத்ரீ மந்திரத்தின் மூன்றாவது பாதத்தினால் சுத்தமான அஹம்பதார்த்தம் (ஜீவன்) பிரத்யகாத்மாவில் (பிரம்மத்தில்) சமர்ப்பிக்கப்படுகின்றது. "தேவஸ்ய ஸவிதுர் வரேண்யம்" என்பது சுத்தமான தத்பதார்த்தத்தை[30] (பரமாத்மாவை) குறிக்கின்றது. யத் பத, தத் பதங்களால் பிரத்யகாத்மாவிற்கும் தத் பதார்த்தத்திற்கும் ஐக்யம் அனுபவயோக்யமாக 'தீமஹி' என்ற பதத்தால் அனுஸந்தானம் செய்யப்படுகிறது.

'ந:'- மனிதன் முதல் அசையாப் பொருள் வரையுள்ள ஜீவாத்மாக்களுடைய. இவ்விடத்தில் 'ந:' என்பதால் அகம்-ப்ரத்யயங்களுக்கு விஷயங்களான க்ஷேத்ரம், க்ஷேத்ரஜ்ஞன் இவைகளுடைய ஸமுதாய ரூபமான ஆத்மாக்கள் காண்பிக்கப்படுகின்றன. 'திய:' விஞ்ஞானங்கள், இது எல்லா மனோவிருத்திகளையும் குறிக்கின்றது. ஆகையால் சுகம், துக்கம், சோகம், மோகம், ராகம், துவேஷம், ஸம்சயம், நிச்சயம் முதலியவைகளான அளவற்ற பிரிவுகளையுடைய அந்த:கரணத்தின் பரிணாமங்கள் எடுத்துக்கொள்ளத் தக்கவைகள். புத்தியின் குணமோவென்றால் பிரோகனை ஆத்மாவின் நித்யமான பிரகாசத் தன்மையை வெளிப்படுத்துவதற்காகச் செய்யப்படுகிறது. விஞ்ஞானமே விஷயங்களை, பிரகாசப்படுத்துகிறது என்று லௌகிகர்கள் அறிகிறார்கள். தாந்த்ரிகர்களான சிலர் விஞ்ஞானமே விஷயங்களுக்கும் ஆத்மாவிற்கும் பிரகாசம் என்று நினைக்கிறார்கள். ஆத்மாவை குடம் முதலியவை போல் பிரகாசமில்லாததாகவே அவர்கள் அபிப்ராயப்படுகிறார்கள். அதுவும் பொருந்தாது. உற்பத்தி நாசங்களை இயற்கையாகவேயுடைய அநேக விஞ்ஞானங்களுக்கு விஷயங்களை பிரகாசம் செய்துவைக்கும் தன்மை பொருந்தாது. பிரகாச ஸ்வரூபியான ஒரு வஸ்து இல்லாவிட்டால் விஞ்ஞானங்களுடைய உற்பத்தி விநாசங்களுக்கும் அவைகளின் இல்லாமைக்கும் பிரகாசமே இல்லாமல் போய்விடும். அப்பொழுது விஞ்ஞானம் இல்லாததால், மேலும் விஞ்ஞானத்

30. மானஸோல்லாஸ:, 3.11.

திற்குத்தான் பிரகாசம் என்று வாதிக்கும் பொழுது நன்றாகத் தூங்குகின்றவனிடத்தில் பிரகாசமே இல்லை. அதனால் விஞ்ஞானமும் இல்லையென்றாகிவிடும். இவ்விதம் விமர்சனம் செய்வதால் விஞ்ஞானத்தால் ஆத்மா பிரகாசிக்கின்றது என்ற விபரீத ஞானம் வெகு தூரம் அகன்றுவிட்டது. ஸுஷுப்தி காலத்தில் விஞ்ஞானம் இல்லாவிட்டாலும் ஸுஷுப்த சாக்ஷியான ஆத்மா ஸ்வபிரகாசமாகவே இருக்கின்றது. ஆத்மபிரகாசத்துடன் கூடிய விஞ்ஞானம்தான் விஷயங்களை பிரகாசப் படுத்தும் சாமர்த்தியமுள்ளதாக ஆகும். நித்யமான ஆத்மபிரகாசம் இல்லாவிட்டால் விஞ்ஞானத்திற்கு விஷயங்களை பிரகாசப் படுத்த இயலாது. ஆகவே போதரூபமானதும் உற்பத்தி ஆகும் சமயத்தில் மட்டும் விஷயங்களை விளக்கிக் காட்டும் சாமர்த்தியமுள்ளதுமான எல்லாவித புத்திவ்ருத்திகளையும் யாதொரு வஸ்து ப்ரேரணை செய்துகொண்டு பிரகாசிக்கின்றதோ, அந்த நித்ய பிரகாசமான வஸ்துவே ஜீவஸ்வரூபம் என்பதை தெரிவிப்பதற்காக 'திய:' என்று குறிப்பிட்டுச் சொல்லப் பட்டது. எல்லா புத்தி விருத்திகளுக்கும் சாக்ஷி விஷயமான இப்படிப்பட்ட ஆத்மஞானம் தான் மோக்ஷத்திற்கு ஏதுவாக ஆகின்றது. அநித்யமான விஞ்ஞானம் முதலியவைகளில் ஆத்மத்வ புத்தியானது ஆத்மாவிற்கு மோக்ஷ ஏதுவாக ஆகவே ஆகாது. "ப்ரதிபோதவிதிதம் மதமம்ருதத்வம் ஹி விந்ததே"[31] (ப்ரதிபோதத்தால் கிடைத்த ஞானத்தின் மூலம் அம்ருதஸ்வரூபனை பரமாத்மாவை அடைகிறான்) என்று மற்றொரு ச்ருதியும் இவ்விதமே கூறுகின்றது.

'ய:'- ஒரு சித்சொரூபமான ஆத்மா, 'ப்ரசோதயாத்'- தூண்டுகிறது, விஷயங்களுக்கு பிரகாசத்தைக் கொடுக்கின்ற தனது செய்கையை செய்கின்றது, பிரகாசப்படுத்துகின்றது என்பது கருத்து. இவ்விடத்தில் 'ந:' என்றும் 'திய:' என்றும் பன்மையை உபயோகித்திருப்பதால் நான் என்ற அறிவின் விஷயங்களில் உடல், இந்திரியங்கள், அந்த:கரணம் இவைகளுக்குத்தான் பேதம் என்பது அறிவிக்கப் படுகிறது. ஆகையால் பேதத்தைத் தழுவி நிற்கின்ற வர்ணம், ஆச்ரமம், நீ, நான் முதலான அநேக நிமித்தங்களுடைய லௌகிகம், வைதிகம், கர்ம, உபாஸனை முதலான எல்லா விவகாரங்களுக்கும் பேத விஷயத்வம் விவரித்துக் கூறப்பட்டதாக ஆகின்றது. பழக்க வழக்கங்களில் தீர்மான

31. கேஉ. 2.4.

மான உடல், புலன்கள், மனது, அதன் தர்மங்கள் முதலிய வைகளுடைய பேதத்தை ஆச்ரயிக்காமல் ஆத்மாவின் பேதமானது அநேக வர்ஷமானாலும் நிரூபணம் செய்ய இயலாது. ஆத்மாவிற்கு உண்மையாகவே சொரூப பேதத்தை தர்க்க பலத்தால் ஸ்தாபனம் செய்கின்ற தார்கிகர்கள் பேத புத்தி உடையவர்களாய் அகம் புத்திக்கு விஷயங்களான சரீரம், இந்திரியம், அந்த:கரணம், இவைகளையே ஆத்மாவாக பிரமத்தை அடைந்து கூறுகிறார்கள். சரீராதிகளுக்கு பிரகாச மான நித்ய சுத்தமான ஆத்மதத்வத்தை அவர்கள் அறிவ தில்லை. மேலும் 'ந:' என்பதால் பிரகாச விஷயமான க்ஷேத்ர மான சரீராதிகளுக்கும், பிரகாச ரூபமான க்ஷேத்ரஜ்ஞனை சமுதாயத்தை சுட்டிக்காட்டி இவைகளுக்கு நடுவில் பிரகாச மான யாதொரு க்ஷேத்ரஜ்ஞன் உண்டோ; அதைச் சொல்லு கின்ற ஏகவசனாந்தமான 'ய:' என்ற பதத்தினாலேயே க்ஷேத் ரஜ்ஞனை சாக்ஷிக்கு ஒன்றாக இருக்கும் தன்மையும் பிரகாசப் படுத்தும் தன்மையும் ய: ப்ரசோதயாத்' என்பதால் சொல்லப்படுகிறது. ஆகவே புத்திவரையுள்ள க்ஷேத்ராம்சங் களுக்கும் இவைகளுக்கு ப்ரேரகரான க்ஷேத்ரஜ்ஞனுக்கும் ப்ரேரியன் க்ஷேத்ராம்சமென்றும், ப்ரேரகன் க்ஷேத்ராஜ்ஞ னென்றும் பிரித்துக் காட்டப்பட்டது. பிரகாச விஷயத்திற்கும் பிரகாசத்திற்கும் அபேதம் ஸம்பவியாது. சித்ஸ்வரூபமான ஆத்மா ஒன்றுக்கே சுருதியுக்திஸ்ம்ருதிகளாலேயே ஜடமாக க்ஷேத்ரங்களை பிரகாசப்படுத்தும் தன்மை பொருத்தமாக ஆகும் ஆத்மாவிற்கோ பேதமே கிடையாது. க்ஷேத்ரங்கள் வெவ்வேறாக இருந்தாலும் க்ஷேத்ரஜ்ஞன் ஒன்றே. இவ் விதமே உபநிஷத்தும் கூறுகிறது.

> "யதா ஹ்யயம் ஜ்யோதிராத்மா விவஸ்வாநபோ பின்னா
> பஹுதைகோ∫னு கச்சன், உபாதினா க்ரியதே பேதரூபோ
> தேவ: க்ஷேத்ரேஷ்வேவமஜோ∫யமாத்மா."

என்று.

> "யதா ப்ரகாசயத்யேக: க்ருத்ஸ்னம் லோகமிமம் ரவி:
> க்ஷேத்ரம் க்ஷேத்ரீ ததா க்ருத்ஸ்னம் ப்ரகாசயதி பாரத".32

என்று கீதாரூபமான ஸ்மிருதியும் இவ்விதமே கூறுகின்றது.

யோகிகள் ஒரே சமயத்தில் அநேக சரீரத்தை எடுத்துக் கொள்ளும் பொழுது ஒரே ஆத்மாவிற்கு அனேக சரீரத்தை

32. ப.கீ. 13.33.

பிரகாசம் செய்து வைக்கும் தன்மையை விருப்பமில்லாதவனும் கூட ஏற்றுக்கொள்ள வேண்டும். ஆகையால் ஆத்மாவிற்கு பேதம் கிடையாது. ஆகவே க்ஷேத்ரஜ்ஞனை பரமாதமா நித்யசுத்தன் என்பது காண்பிக்கப்பட்டது. அந்த ஆத்மா விற்கு பரமாத்மாவுடன் அபேதத்தை 'தத்' என்ற பதம் கூறு கின்றது. எல்லா சரீராதிகளுக்கும் பிரகாசமான, ஜீவசொரூப மான பிரம்மமே சரீராதிகளில் ஜீவரூபமாக பிரவேசித்திருக் கிறது. "தத் ஸ்ருஷ்ட்வா ததேவானுப்ராவிசத்"[33] (அதை படைத்து அதனுள் நுழைந்து) "ஸ ஏஷ இஹ ப்ரவிஷ்ட:"[34] (இதில் பிரவேசித்திருப்பது அதுவேதான்) முதலிய சுருதிகள் இதை விளக்குகின்றது.

'ஸவிது:'– உற்பத்தி செய்கிறவனுடைய. சகல உலகத் தின் படைப்பு, நிலை, அழிவு இவைகளை செய்கின்றவரான. 'தேவஸ்ய:'- ஸ்ருஷ்ட்யாதி செய்கைகளால் விளையாடுகின்றவ ரான ஈசுவரனுடைய என்று பொருள். "யோகவத்து லீலா கைவல்யம்"[35] (ஸ்ருஷ்ட்யாதிகள் பரமேசுவரனுக்கு விளையாட் டாகும்) என்று ஸூத்ரமும் இருக்கிறது. இதனால் தத்பதத் திற்கு அர்த்தமான மாயையோடு சேர்ந்த பிரம்மம் விளக்கப் பட்டது. 'தஸ்ய'- அதனுடைய, 'வரேண்யம்'- ப்ரார்த்திக்கத் தகுந்த, அதாவது இந்த மாயா சபளித பிரம்மத்தைக் காட்டி லும் மிகவும் உயர்ந்த உபாதியற்ற நிர்குணப்ரம்மம் என்று ஏற்பட்டது. 'பர்க:'- பாஸகம், சித்சொரூபம் என்று கருத்து. இவ்விடத்தில் 'வரணீயம்' என்பதால் தானாகவே எல்லோரா லும் விரும்பத்தகுந்த எல்லையற்ற ஆனந்த ரூபம் பிரம்ம என்று சொல்லப்பட்டது. ஆனந்தமும் பிரகாசிக்காமலிருந்தால் புருஷார்த்தமாக ஆகாதபடியால் ஆனந்தரூப ப்ரஹ்மத்திற்கு பிரகாசத்துடனிருக்கும் தன்மையான சித்ரூபத்வத்தை பர்க சப்தமானது போதிக்கின்றது ஜகத்காரணமான மாயோ பாதிகமான பரமேசுவரனுக்கும் ஆதாரம் என்பதால் நாசமற்ற ஸத்ரூபத்வம் சொல்லப்பட்டது.

ஆகவே சத்ய, ஞான, ஆனந்த ரூபமானது பிரம்மம் என்று நிரூபணம் செய்யப்பட்டது. மேலும் சுத்தமான ஜீவனுடைய அபேதத்தைப் போதிக்கின்ற 'தத்' பதத்தால் சவித்ரு ரூபத் தை விசேஷணமாகக் கொடுக்காமல் வரேண்ய ரூப விசேஷ

33. தை.உ. 2.6.
34. ப்ரு.உ. 1.4.8.
35. ப்ர.ஸூ. 2.1.33.

ணத்தால் ஜகத் காரணமான மாயோபாதிக பிரம்மமானது ஜீவஸ்வரூபத்தோடு வேறுபாடில்லாதது- என்பது முற்றிலும் பொருந்தாது. பின் மாயோபாதிக பிரம்மத்திற்கும் ஆதார ரூபமானது சுத்த சைதன்யம்தான் என்று ஏற்பட்டது. "ஸ யச்சாயம் புருஷே, யச்சாஸாவாதித்யே, ஸ ஏக:"[36] (புருஷனிலும் ஆதித்யனிலும் இருக்கிறவன் ஒருவனேதான்) என்று தைத்திரீய உபநிஷத்தில் கூறப்பட்டிருக்கிறது. இவ்விதம் ஆத்மாவிற்கும் பிரம்மத்திற்கும் யாதொரு ஐக்யமானது கூறப்பட்டதோ அவ்விதமான அத்விதீய சொரூபத்தை, 'தீமஹி'- தியானம் செய்வோம். இவ்விதம் அத்விதீயமாயும் பரிபூர்ணமாயும் இருக்கின்ற ஆத்மசொரூபத்தின் அநுசந்தானத்தை இந்த காயத்ரீ மகாமந்திரம் உபதேசிக்கின்றது. ஸ்மிருதியும் இவ்வாறு கூறுகின்றது.

"ததித்யேதத்பரம் ப்ரஹ்மா த்யேயம் தத்ஸூர்யமண்டலே
ஸவிது: ஸகலோத்பத்திஸ்திதிஸம்ஹாரகாரிண:.
வரேண்யமாச்ரயணீயம் யதாதாரமிதம் ஜகத்
பர்க: ஸ்வஸாக்ஷாத்காரேணாவித்யா ததகார்யதாஹகம்.
தேவஸ்ய ஜ்ஞானரூபஸ்ய ஸ்வானந்தாத் க்ரீடதோ/பி வா
தீமஹ்யஹம் ஸ ஏவேதி தேனைவாபேதஸித்தயே.
தியோ/ந்த:கரணே வ்ருத்தீ: ப்ரதயக் ப்ரவணகாரிணீ:
ய இத்யரூபமவ்யக்தம் ஸத்யஜ்ஞானாதிலக்ஷணம்.
நோ/ஸ்மாகம் பஹூதாத்யஸதபேதேனானேகதேஹினாம்
ப்ரசோதயாத் ப்ரேரயது ஸத்யஜ்ஞானாதிலக்ஷணம்."[37]

ஜ்ஞானாஜ்ஞானமுகம் ஸமஸ்த ஜகதப்யேகேன யேன ஸ்புரேத்
யஸ்மின் ஸர்வமிதம் ஜகத் ஹி ரஜதம் சுக்தாவிவ த்யோததே
மர்த்யாமர்த்ய பசுத்ருமப்ரப்ருதிபீர் யத்தார்யதே ஸர்வதா
சைதன்யம் ஜடவர்க்கந்தரஹிதம் ஜ்யோதிஸ்ததஸ்ம்யாந்தரம்.

அறிவினாலும் அறிவில்லாமையாலும் ஏற்படக் கூடிய எல்லா உலகமும் எந்த வஸ்துவால் பிரகாசிக்கின்றதோ, எந்த வஸ்துவில் இந்த உலகமானது கிளிஞ்சலில் வெள்ளி தோன்றுவதுபோல் தோன்றுகிறதோ. எந்த வஸ்துவால் மனிதன், தேவன், பசு, மரம் முதலியவைகள் நிலைபெற்றிருக்கின்றதோ, அந்த ஸ்வப்ரகாச சைதன்யமானது - ஜடவர்க சம்பந்தமற்ற ஆந்தரமான தேஜஸ் - நானாக இருக்கிறேன்.

---

36. தை.உ. 2.8., 3.10.
37. ஸ்ம்ருதிபாஸ்கரே q. by ஸ்ம்ரு.மு. ஆ.கா.

இத்தமத்யந்தஸம்க்ஷேபாத் சருதிஸ்ம்ருத்யநுஸாரத:
அதிபுண்யஸ்ய காயத்ரீமந்த்ரஸ்யார்த்ததோ நிரூபித:
ஸாரபூதம் யதத்ர ஸ்யாத் தத்க்ராஹ்யமகிலைஜனை:
மாநுஷ்யகப்ரமாதோத்தமன்யத் ஸ்யான்னம கிஞ்சன.

இவ்விதம் சுருதிஸ்மிருதிகளை அனுசரித்து மிக சுருக்கமாக மிகவும் புண்யத்தைக் கொடுக்கக் கூடிய காயத்ரீ மகா மந்திரத்தினுடைய அர்த்தமானது நிரூபணம் செய்யப்பட்டது. இதில் சாரமாக ஏதாவது இருந்தால் எல்லோரும் இதை ஏற்றுக்கொள்ளவேண்டும். மனிதனுடைய குற்றத்தால் விபரீதமாக ஏதேனும் இருக்கலாம்.

|| ஓம் தத் ஸத் ||

சுருக்கு வடிவங்கள்

அ.கோ.	:	அமரகோச:
ஆ.த.ஸூ.	:	ஆபஸ்தம்ப தர்ம ஸூத்ரம்
ஆ.ப்ரா.	:	ஆர்ஷேய ப்ராஹ்மணம்
ஐ.உ.	:	ஐதரேய உபநிஷத்
ஐ.ப்ரா.	:	ஐதரேய ப்ராஹ்மணம்
க.உ.	:	கடோபநிஷத்
கா.ஸ.ஸூ.	:	காத்யாயன ஸர்வானுக்ரம ஸூத்ரம்
கே.உ.	:	கேனோபநிஷத்
கௌ.த.ஸூ.	:	கௌதம தர்ம ஸூத்ரம்
சா.உ.	:	சாந்தோக்யோபநிஷத்
ஜை.உ.ப்ரா.	:	சாம்கர பாஷ்யம்
ஜை.ப்ரா.	:	ஜைமிநீய உபநிஷத் ப்ராஹ்மணம்
தா.ப்ரா.	:	ஜைமிநீய ப்ராஹ்மணம்
தை.ஆ.	:	தாண்ஹ்ய ப்ராட்மணம்
தை.உ.	:	தைத்திரீய ஆரண்யகம்
தை.ஸம்.	:	தைத்திரீய உபநிஷத்
நி.க.	:	தைத்திரீய ஸம்ஹிதா
ப்ர.ஸா.	:	நிர்ணய கல்பவல்லீ
ப்ர.ஸூ.	:	ப்ரபஞ்சஸார:
ப்ரு.உ.	:	ப்ரஹ்மஸூத்ரம்
ப.கீ.	:	ப்ருஹதாரண்யக உபநிஷத்
மை.ஸம்.	:	பகவத் கீதா
ரிக்.	:	மைத்ராயணீய ஸம்ஹிதா
சாம்.பா.	:	ஸ்மிருதிமுக்தாபலே ஆஹ்நிககாண்ட:
ஸம்ரு.மு.ஆ.கா.	:	ரிச்வேத:

கண்வ., வஸிஷ்ட., மனு., முதலியவை ஸ்மிருதிகளைக் குறிக்கின்றது.